

Омладина

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Година III

Београд, 12 јануар 1945

Број 27

ОБНАВЉАЊЕ СИНДИКАЛНОГ ПОКРЕТА И РАДНИЧКА ОМЛАДИНА

Радничка класа Југославије, кроз ослободилачки рат, чврсто је повезала своје интересе са интересима целог народа. Борба против фашизма окупиле је у чврст јединствени фронт све народне слојеве, све што је демократско и родољубиво. Радничка класа и њена омладина мерили су класну свест по томе, колико је ко учествовао у борби против фашизма — у борби за ослобођење земље. Радничка класа као циљ у борби није себи постављала уско класне интересе, већ се несребнично борила и залагала за интереса заједничке читавог народа.

Сада, после ослобођења већег дела наше земље, укључујући ту и крупне индустријске центре, пред радницима се поставио задатак да обнове своје борбене организације. Баш зато да би њихов удео у народној борби био још већи. Широм ослобођене земље по свим градовима одржавају се раднички зборови и формирају се синдикалне организације. Стварање ових организација не само да не цепа јединствени фронт читавог народа, него јединствена и чврста организована радничка класа са својим синдикалним и другим организацијама још више ће ојачати народно јединство. Радничка класа се својом авангардом, кроз рат је била она снага која је стварала и цементирала народно јединство. Ту своју улогу она ће, стварањем синдикалних организација, бити још више у могућности да извршава.

Радничке синдикалне организације се стварају са крупним борбеним задацима, у првом реду за борбу против фашизма, за његово потпуно уништење и ослобођење земље. Када се говори о уништењу фашизма онда се не мисли само на фронт. Остаци дугогодишње фашистичке владавине се још осећају на ослобођеној територији. Крими непријатељи народне власти, који су остали и успели да се прикрију, покушавају сада да се укључу у државни апарат и да отуда организују саботажу, нарочито на пољу обнове привреде и саобраћаја, где је читав народ напрегао снаге, да што пре све доведе у ред. Синдикалне организације ће бити снажна потпора народној власти у обнови порушене привреде, у успостављању саобраћаја и нормалног живота у ослобођеној земљи, у чишћењу остатака окупаторских прирепака и саботера.

Кроз своје јединствене синдикалне организације радници ће најлакше моћи да заштите своје економске интересе. Синдикати ће бити велика помоћ народној власти у борби против бирократског искривљавања од стране туђих елемената у државном апарату. Чврсто организовани радници моћи ће лакше да савладају тешкоће у снабдевању животним потребама, нарочито у току зиме.

Јединство радничке класе које раније није могло у потпуности да буде остварено због жилавог отпора агената реакције у радничком покрету, данас је кроз борбу искорисано, упркос тога што је окупатор стварао своје организације за раднике, упркос делатности старог разбијача јединства и данашњег четника Живка Топаловића и њему сличних.

Од почетка стварања УСАОЈ-а па све до данас, радничка омладина била је срж јединственог омладинског покрета. У стварању јединства младих, радничка омладина је одиграла највидливију улогу. У новим условима рада на учвршћењу јединственог омладинског покрета, радничка омладина треба не само да уђе у синдикате и да тамо, најактивније ради на свим пословима, већ и да створи снажне омладинске организације, које ће у саставу радничког синдикалног покрета окупљати омладину и на тај начин ојачати јединствени омладински покрет.

Нису у потпуности схватиле све организације УСАОЈ-а то да ће синдикалне организације одиграти крупну улогу у даљој борби наших народа, да стварање и ојачавање синдиката представља једновремено и појачавање снага јединственог народно-ослободилачког фронта и да ће организације радничке омладине повећати снагу и учврстити јединство целокупног омладинског покрета. Радничке омладине која учествује у раду по омладинским домовима није још схватила важност

неког учешћа у раду синдиката. То најбоље показује пример отварања Радничког дома у Београду, дома у којем су организоване најкрупније борбе радничке класе, који је у историји радничког покрета, не само Београда него и Србије, одиграо значајну улогу. На отварању тога дома радничка омладина учествовала је у тако малом броју, да се слободно може рећи да је није ни било. Одбори УСАОЈ-а морају помоћи организовање радничке омладине по њиховим синдикалним и стварање омладинских организација по предузећима и струкама.

Пред целим народом, па према томе и пред радничком омладином, стоје крупни задаци на организовању чврсте позедине из које ће свакодневно тећи реке ратног материјала, животног намирница, одећа и обуће нашој војсци на фронту. Војска на фронту не сме да оскудева ни у чему. Она из себе мора да има у нашим фабрикама исто тако пожртвовану војску позадине, која ће јој производити, не дижући руку са посла, све што јој је потребно.

Омладина је кроз рат врло активно учествовала на свим пољима борбе. Данас постоји велики број официро-омладинаца, велики број младих чланова народно ослободилачког одбора. И како се целокупна омладина Југославије није одајала од свога народа већ заједно са њим решавала све задатке који су се у разним периодима борбе постављали исто тако и радничка омладина не може да се одвоји од свих старијих другова кад се пред целу радничку класу поставља задатак да се организује и стави у покрет још веће снаге него до сада. Радничка омладина у синдикалним не само што ће радити кроз своје омладинске организације, него ће као саставни део синдикалног покрета бити најактивнији учесник у свим пословима синдиката.

За подизање политичког и опште културног знања, радничкој омладини су отворени широки путеви. Уклоњена је реакционарна власт која је забрањивала сваки састанак младих радника, која је митраљезима растеривала омладинске излете и свим средствима угушивала жељу омладине за просветом. Место тога радничка омладина ће код нове народне власти наћи на пуно разумевање и помоћ сауда, а нарочито по питању културног и просветног подизања. Синдикати имају задатак да подижу културу међу свим радницима, они ће омогућити и помоћи нарочито омладини да се школује и васпитава. Радничка омладина ће велике могућности, које су борбом створене, треба да искористи до краја. Она треба да уђе у већ постојеће културне групе, да створи многе нове читалнице, библиотеке, хорова итд. и да до краја развије масовни рад на своме васпитању.

Радничка омладина, нарочито шегрти, нису до сада могли да се у месеци посвете спорту и физичкој култури. Реакционарни режими пре рата хтели су да искористе жељу омладине за спортом да би јој затворили очи, однародили је и подвели под утицај фашистичких мрчњача. Они су изменили разне установе обавезног физичког васпитања. На пољу физичког васпитања и спорта за радничку омладину се данас отварају сасвим нове перспективе. Створене су могућности да се, уз помоћ државе, међу радничком омладином до најширих размера развије физичка култура и спорт. Тај задатак имају синдикати. А наше омладинске организације, које се по синдикалним стварају, треба да помогну да се са стране организује спортски и физички рад међу омладином.

За младе раднике, а нарочито шегрте, синдикални форуми, уз пуну сарадњу омладинских организација, треба да организују рад на стручном усавршавању. Синдикати и омладинске организације у њима треба да буду школе из којих ће израстати способни радници, који владају техником свога посла, који ће моћи да буду организатори наших фабрика и радница тако да оне, нарочито за потребе фронта, прораде не само пуним него и повећаним капацитетом.

Пре рата су занатске школе служиле

ле шегртима највише зато, да се за неколико сати изуку из ропског рада у радницима. Данас оне треба да постану стварно школе за радничку омладину у којима ће она моћи много да обогати своје знања. Брига државе на том пољу неће изостати, али наше омладинске организације треба и ту да омогућу народној власти да се те школе што боље организују, да се код шегрта развије љубав према њима, и да тако оне што више користе у подизању младих радника.

За наше железнице, за велике државне фабрике биће потребан велики број квалификованих радника. Тај кадар могу да даду стручне школе. Јасно је да и те стручне школе не могу а да не буду предмет најживљег интересовања омладинских организација.

Нема ни једног задатка, ничега што би интересовало омладину, а да то није у исто време задатак и интерес синдикалног покрета. И баш због тога што синдикални покрет ради на решавању свих питања од животне важности за омладину, не може да постоји ни један задатак синдикалног покрета, који не би једновремено био и задатак омладине. Омладинци у синдикату треба да буду најактивнији чланови.

Иако радничка омладина стварањем омладинских организација по синдикалним тамо преноси тежиште свога рада, она неће прекинути своје везе са јединственим омладинским покретом, већ ће напратно стварањем радничких омладинских организација у синдикалним омогућити још шире окупљање и чвршће повезивање радничке омладине на задацима који стоје пред целокупном омладином. Радничка омладина ће на тај начин постати још више него до сада носилац братства и јединства омладине Југославије и тако ће стварање радничких омладинских организација проширити и још више учврстити редове УСАОЈ-а.

Михајло Шабић

ОМЛАДИНА СРБИЈЕ ОСИГУРАЋЕ БЕОГРАДУ ДРВА

По читавој Србији спремају се омладинске радне јединице које ће сећи дрво на Руднику и Црном Врху. 8 јануара формирана је радна бригада у Београду. Сваки београдски омладински рејон део је један радни вод снабдевен са свим потребним апаратом. Читаву бригаду броји 400 омладинаца, који ће радити месец дана у сечењу дрва. У свим окупинама одржане су смотре радних бригада. Са радним јединицама иду и кино-оператори који ће снимити сечу као и транспорт дрва. 9 о. м. су отишле радне јединице на Рудник, а за 14 о. м. одређен је полетак добровољних радника на Црни Врх. Сеча у овим шумама

отпочеће одмах. Граде се већ бараче у којима ће становати 2.500 омладинаца. Уз помоћ АСНОС-а и Националног комитета набављено је преко 40.000 клинаца и пет нових за волове који ће вући дрво. Само на Црном Врху биће употребљено 250 пари волова. Набављене су и тестере и турпије. За исхрану омладинаца као и за набавку хране за стоку старају се обилнији околини. Омладина заљевског округа скупила је за раднике на Руднику 10.000 кг брашна, 7.000 кг кромпира, 600 кг масти и 1.500 кг пасуља. За волове послато је из заљевског округа 5 вагона сена, а из Београда 15 вагона мекња.

СА АНТИФАШИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ У БУГАРСКОЈ

22 народна борца из Брусена, убијени после жестоке борбе са полицијом

(Рад сликара Х. Бојаријева)

«Баш због тога што синдикални покрет ради на решавању свих питања од животне важности за омладину, не може да постоји ни један задатак синдикалног покрета, који не би једновремено био и задатак омладине. Омладинци у Синдикату треба да буду најактивнији чланови.»

АЛБАНСКА И ГРЧКА ОМЛАДИНСКА ДЕЛЕГАЦИЈА У ПОСЕТИ КОД МАРШАЛА ТИТА

На II конгресу антифашистичке омладине Македоније, који се одржавао задњих дана у Скопљу учествовали су поред претставника омладине свих федералних јединица наше државе и претставници совјетске, бугарске, албанске и грчке омладине. Албанска и грчка омладинска делегација, стигавши раније на конгрес, имала је времена да посети и наш Београд о чијим су патњама и јунаштву много слушали. У Београду су наши гости провели два дана. Разгледали су све његове знаменитости, обишли многе руководиоце и установе, посетили многе наше организације и домове. Увек си им у руди могао видети олошку и нотес, где записују све своје утиске из главног града народа коме су се они увек дивили и на кога су се увек угледали.

Младе Грци и Албанци примно је и маршал Тито о коме народ Албаније и Грчке песме пева и чије слике носи по митинзима и стаља по зидовима. Друг Тито провео је у разговору са њима више од једног сата. Маршала је поздравео један члан грчке делегације, а у име албанских омладинаца говорила је другарица Лира Балашова. Они су говорили о борби својих народа и њихове омладине, о heroизму наше омладине која их је надокнадала. Преко двадесет узбуђених младих

Балканаца слушало је, нетренице гледало човека у чијем је имену оличена сва јуначка борба наших народа која је задивила свет. А он им је говорио о томе како се кроз ову заједничку ослободилачку борбу против заједничког непријатеља родно нов омладинца Балкана, који ће, исто оноко како је знао да бије окупатора и домаће издајнике, знати да користи, дограђује и чува тековине велике борбе својих народа. Ову посету делегата братске албанске и грчке омладине нашој земљи и омладини нашег главног града, друг Тито сматра само као почетак најтежње сарадње омладине балканских земаља и верује да ће омладина суседних савезничких земаља моћи ускоро да види и дочека у својој земљи и омладину Југославије.

На крају је друг Тито свакој делегацији поклонко по једну своју велику слику са посветом. Делегати су напустили маршалов стан пуним одушевљењем и заноса.

И многи нису могли просто наћи речи да изразе своје осећања тих значајних, великих тренутака. Али свака Титова реч урезала им се дубоко у свест.

А када стигну у своју домовину, они ће их сигурно до детаља много пута износити и учити се на њима.

ОДРЖАН ЈЕ II КОНГРЕС ОМЛАДИНЕ МАКЕДОНИЈЕ

7 јануара у слободном Скопљу отворен је други конгрес омладине Македоније. На њему је учествовало око хиљаду делегата из свих крајева Македоније. Присутни су били и претставници совјетске, бугарске, грчке, албанске, српске, хрватске, словеначке, црногорске и војвођанске омладине, као и делегати из Пиринске и Јегејске Македоније, те македонске емиграције у Бугарској. Свечаном отварању конгреса присуствовали су

претставници совјетске, енглеске и америчке војне мисије, председник АСНОМ-а Методи Андонов-Ченто, чланови АСНОМ-а, претставници Главног штаба НОВ и ПО Македоније, генерал лајтант Михајло Апостолски, Борко Темелкоски-Љилјак, претставници Главног одбора ЛНОФ за Македонију, Централног комитета Комунистичке партије Македоније и других организација. Конгрес је отворио председник Главног одбора Народно-ослободилачког омладинског савеза Македоније, друг Крсто Црвенкоски. На конгресу су одржани реферати: „Македонска омладина у слободној Македонији — у демократској федеративној Југославији“; „Омладина кроз народно-ослободилачку борбу“;

„Кроз Народно-ослободилачки омладински савез Македоније градимо УСАОЈ“. Први реферат одржао је друг Ацо Шопов, други реферат другарица Лена Секулоска, а трећи друг Крсто Црвенкоски.

После реферата и дискусије упућени су поздравни телеграми маршалу Титу, Антифашистичком већу народно ослобођења Југославије, маршалу Стаљину, председнику Рузвелту, премијеру Черчилу, првом македонском народном претставништву и братским омладинским организацијама. Изгласана је резолуција Другог конгреса и изабран нова Главни одбор Народно-ослободилачког савеза омладине Македоније.

Други конгрес омладине Македоније био је највећа смотра досадашњег рада и борбе македонске омладине. Он се одржао непосредно после другог заседања Антифашистичког сабора народног ослобођења Македоније, те је директно пренео на омладину све задатке које народна власт поставља пред омладину. На свом II конгресу, омладина Македоније обавезала се да ће испунити задатке које је пред читав македонски народ поставило друго заседање АСНОМ-а. Македонска омладина уложиће све снаге у борби до крајњег уништења непријатеља, али ће она и мобилисати све своје снаге за рад на обнови земље и за очување свих тековина народно-ослободилачке борбе. Македонска омладина свим свагача учествоваће у изградњи слободне федеративне Македоније у саставу демократске федеративне Југославије, она ће учествовати у даљем учвршћивању братства и јединства омладине народа Југославије и свих народа Балкана. Јединство све омладине Југославије и читавог Балкана постигнуто до данас дошло је до изражаја на Другом конгресу. Присуствовањем претставника бугарске, грчке, албанске, српске, хрватске, словеначке, црногорске и војвођанске омладине, Други конгрес био је у исто време и величанствена манифестација искреног пријатељства и братске сарадње омладине свих балканских народа.

НА ФРОНTOВИМА УСПЕШНЕ БОРБЕ НАШЕ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ

Прошла недеља протекла је у знаку нових победа наше Народно-ослободилачке војске. У Срему, на уском фронту између Дунава и Саве, и даље се настављају позиционе борбе. Наше јединице на том делу фронта, постигле су нови успех. Снажним противнападом одбациле су непријатеља, форсирале реку Босут и нанеле Немцима велике губитке у људству и материјалу. Јаки противнапад непријатеља, потпомогнути тенковима, остали су безуспешни. Циљ тих противнапада је задржавање наших снага на том делу фронта, недовољном ради узаности која омогућава маневрисање, да би се могле извући истурене непријатељске групе и сачувати за њих врло важне комуникације. Наша авијација успешно је садејствовала са сувоземним снагама.

У полјским сремског фронта, у Подравини, пропали су сви покушаји Немаца да угрозе наш мостобран на Драви. Већ неколико дана трају жестоке борбе у правцу Вирванџице. Од Бурђевца Немци су појачавали притисак и довлачили нове снаге, али бочним маневром и нападима наших јединица непријатељ је одбачен још даље на запад. Други непријатељски бочни напад био је усмерен у правцу Доњег Никољца—Подравина Слатина. Непријатељ је довлачио свежне снаге потпомогнуте тенковима. Наше трупе, вршећи успешне противнападе, потпуно су разбиле непријатељске намере. С леве обале Драве наша артиљерија туче бочном ватром непријатељски саобраћај на правцу Осјеј—Доњег Никољца. Сви ти напади против славонске слободне територије, чији је циљ осигурање пења немачких трупа на сремском фронту, разбијени су.

У Источној Босни, непријатељ довлачи појачање на одсек Бијељина—Брчко—Челић, желећи да на тај начин обезбеди преосталу комуникацију за извлачење својих јединица, које наше снаге угрожавају сталним нападима. На комуникацији Соколац—Хан Пијесак—Власеница борбе се воде са колоном која покушава да продре преко Власенице на Зворнику и Чапљини да би бочно осигурала извлачење своје групе из долине Лима. Наше и албанске јединице настављају са сталним нападима на непријатељске заштитнице у долини Лима, што увелико омета његово повлачење. Задњих дана ослобођено је Бијело Поље. На овом сектору непријатељу су нанети велики губици. Услед сталних напада Немци су принуђени да остављају и уништавају велике количине ратног материјала. У Источној Босни под врло тешким временским и терорским условима, наше јединице постигле су нов успех. После јаке борбе ослобођено је место и рудник Варош. Ослобођење Вароша је значајна победа, јер поред заузимања рудника наше снаге приближиле су се са истока долини Босне и комуникацији која служи за извлачење истурених немачких снага са југа. Да би што боље заштитили комуникацију која иде долином Босне непријатељ на широком фронту напада у правцу на Травнику, али њеним нападима наших јединица приморано је чело непријатељске колоне на повлачење. Ни на помоћним правцима непријатељ није имао успеха, непријатељске снаге које су нападале према Фрнџици одбачене су на Киселуку. Наше јединице после дводневне борбе заузеле су јако непријатељско упориште Крешево.

Наше диверзантске групе извршиле су неколико успешних акција на ослобођеној територији Хрватске. Акције су вршене у самом Загребу, у Тушанцу, где је убијено 15 немачких официра. У близини Загреба, на аеро-

дрому Боронгај уништено је пет авиона и осам авионских мотора а миниране су и бачене у ваздух војничке барике за становање. На аеродрому код Велике Горнице минирањем су уништене 22 тоне авионских бомби. Ти успе-

Наша артиљерија у дејству на сремском фронту

си постигнути су у другој половини децембра прошле године. За недељу дана овог месеца у Загребу и предграђима дигнуто је у ваздух 5 возова и рафинерија нафте код главног коледора. У Словенији, у Дољеској, после те-

шких удараца задатих непријатељу, наше снаге прешле су у одлучан противнапад и заузеле непријатељска упоришта Жуженберк, Ајдовоц и Липовец и ослободиле Суху Крајину. Успешно се ометају настојања непријатеља да оси-

Наша артиљерија у дејству на сремском фронту

гура комуникацију Ново Место—Љубљана где се настављају жестоке борбе. У Приморју се наставља са гоњењем непријатеља. Пруге Марибор—Дравоград, Марибор—Јесенице, Љубљана—Кочевје стално руше наше снаге.

ИСТОЧНИ ФРОНТ

4,500.000 људи изгубили су Немци 1944 г. на Источном фронту

Московски радио објавио је извештај о немачким ратним губитцима за годину 1944. По том извештају, Немци су имали преко 4 и по милиона губитака у току прошле године. Убијено је или рањено три милиона људи, а милион и 563.000 је заробљено. Одјека су отпочеле борбе у Француској, Белгији и Луксембургу заробљено је 756.000 Немаца. У току 1944 године Немци су изгубили територију 6 пута већу од Немачке.

Очајнички покушаји Немаца да спасу опкољени Будимпештански гарнизон

Тежећи да се приближу у правцу Будимпеште, до своје опкољене групе, Немци су концентрисали велике снаге пешадије и тенкова и прешли у офанзиву југоисточно од Комарна. За покушај пробијања совјетског обруча око Будимпеште, Немци довлаче трупе и тенкове које су раније биле намењене за одбрану Аустрије. Последњих дана на овом делу фронта противник је претрпео тешке губитке. Јединице Црвене армије напустиле су град Естергом и повукле се на нове позиције. Масовне концентрације совјетских артиљерије и смели пешадски напад наносе Немцима велике губитке.

Безбизлан положај немачког гарнизона у Будимпешти

У Будимпешти се настављају борбе за уништавање непријатељског гарнизона.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Савезничка против-офанзива на Арденима

Маршал Монтгомери са севера, а генерал Патон са југа отпочели су своју противофанзиву на бокове немачког клина у Арденима. Немци пружају жестоки отпор и покушавају да задрже положаје које су постигли у својој офанзиви. У тешким борбама савезници напредују у свим секторима арденског фронта. Монтгомерију је успело да у свом надирању са севера пресеће комуникацију Ларош-Сен Вит, којом су се служили Немци за снабдевање северног дела арденског фронта. Трупе генерала Патона на југу немачке избочине приближиле су се на три километра друму Сент-Илер—Сен Вит којом су Немци опскрбљивали јужни део арденског фронта. Тиме је директно угрожена и изложена ватри савезничког тешког оружја последња велика и добра комуникација, којом располаже непријатељ у Арденима. Савезничке трупе су на том сектору фронта изоловале мање непријатељске снаге које сад уништавају. Досадашњи немачки губици на арденском фронту износе преко 100.000 људи.

Задржани су немачки напади у Алзасу

На алзашком сектору фронта Немци су прешли у офанзиву. Немци су успели да постигну добитке у терену на сектору Вогеза као и на сектору Рајне. Успоставили су више мостобрана на Рајни и продорли у предња утврђења Мажиновљевог линије. Иако ситуација није још рашиштена, ипак се може тврдити да се положај савезника знатно побољшао. Савезници су повратили део изгубљеног терена, ликвидирали немачки мостобран северно од Штрасбурга, а један други мостобран пресекали на два дела.

зона. Совјетске снаге чисте град од противника и заузимају нове блокове кућа. Ломећи огорчен отпор непријатеља, совјетске јединице чисте квартал по квартал и упорно продире у централне зоне мађарске престонице. За последњих неколико дана црвеноармејци су заузели преко хиљаду кућних блокова. Оступајући под ударцима совјетских јединица, Немци дижу у ваздух куће и праве барикаде од рушевина на улицама. Немачка команда настоји да по сваку цену задржи надирање Црвене армије како би добила у времену да доврши припреме за одбрану аустријске границе. И зато, да би обезбедили положај Беча, Немци су жртвовали гарнизон у Будимпешти.

Нови совјетски продор на северној обали Дунава

Док на јужној обали Дунава Немци покушавају са противнападима желећи да спасу опкољени гарнизон у Будимпешти, на северној обали Црвена армија постигла је нове успехе. Совјетске снаге, северно од града Естергома, слемиле су отпор противника и продире западно од реке Хрон више од 20 километара. Том приликом је Црвена армија заузела више великих насеља. Овај нов изненадни продор на источној обали Дунава угрожава лаван бок немачких снага која покушавају продор ка Будимпешти и ставља их у тежак положај.

СЛОВЕНАЧКА ОМЛАДИНА ПРЕД СВОЈИМ КОНГРЕС

Звеза словенске младине припрема II конгрес Антифашистичке омладине Словеније. У данима када Словенија, наше најсевернија федерална јединица, све више преживљава оно што су недавно преживљавале Србија и остале тек ослобођене земље, када се Словенији све више приближава сам фронт, у тим данима почела је словеначка омладина са припремама за свој II конгрес.

Кампања за овај конгрес отпочела је 1 децембра 1944 год. ударничким такмичењем које је наставак прошлог народног такмичења победа. У кампању за II конгрес словеначка омладина мора извршити многе политичке и организационе задатке, пред којима стоји данас читав словеначки народ.

Главни задатак, главни циљ предконгресне кампање јесте најшира мобилизација омладине за Народно-ослободилачку војску. Нужно је да баш у Словенији наша војска постане још много јача и у јачању наше војске мора имати велики удео словеначка омладина. А у акцијама за снабдевање наше војске немарницама, одећом и обућом, мора узети учешћа сва омладина која није способна да иде у борбене јединице.

Словеначка омладина бори се у овом рату у првим редовима словеначког народа, она се бори за уједињено Словенију у демократској федеративној Југославији. Хиљаде и хиљаде поздравља које је упутило омладина Приморја, Трста и Коруске маршалу Титу после његовог говора о будућим границама наше федеративне државе су манифестације и чарсте одлуке словеначке омладине, која хоће да живи и да се развија у уједињеној Словенији у ок-

„Омладина треба свој спорт ради развијања физичке снаге...“

ТИТО

Напад Немачке на Југославију и почетак рата у нашој земљи знао је уочио развитак нашег спорта. Али ипак, упркос свим ограничењима и потешкоћама, спортски живот се за читаво време рата одвијао даље у два правца.

Већи део официјалних спортских кругова, а нарочито њихове управе и различити савези те потсавези прилагодили су се новој ситуацији и наставили се радом у професионалном духу, под заштитом окупатора.

Други део спортиста, па и цели клубови пошли су другим путем. Они су подупирали Народно-ослободилачку борбу и бојкотовали окупаторова настојања да оживи спортску делатност у фашистичком оквиру. Многи спортисти па и комплетни клубови отишли су у партизане. И овде, на нашим ослобођеним територијама, почео се развијати нов, здрав спортски живот. Организовао га је, у оквиру своје широке савестране активности УСАОЈ уз пуну подршку наше војске и народних власти.

Данас је ослобођен велики део наше земље и сви још поробљени њени крајеви стоје пред спорим ослобођењем. Тиме су се побољшали услови за развитак спорта. Оживљавање спорта и физичког одгоја омладине постало је могуће, па и нужно.

Упркос тешких прилика омладина је у многим крајевима наше земље већ досаде развила велику спортску делатност. Велики омладински савези одржали су у Лици, на Кордуну и Банији, у Великој Крајини. Спортска изјесцања у гађању, фудбалу, лакој атлетици, пливању и другим гранама спорта одржана су у многим крајевима наше земље. У Хрватској и Црној Гори формирани су спортски клубови. На многим утакмицама срела су се репрезентације разних борбених јединица. Али сав тај спортски рад још увек је преузак, још увек се одвија прамало организовано. Сва наша омладина мора схватити да је развијање спорта и физиколтурне обуке, јер ћемо ми физичким васпитавањем омладине помоћи правилном физичком и духовном развоју нашег младог нараштаја. Први, здрав спорт ослобођене наше омладине за учествовање у рату и раду на обнови земље. Ми морамо очистити редове наших спортиста и наше спортске организације од свих оних елемената који користе спорт за своју противнародну и противомладинску делатност, као и за стицање великих трговачких зарада.

У уводном чланку „Борба“ од 9 јануара друг Рато Дугоњић указао је на најважније задатке на спортском пољу пред којима стоји Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије, као и на нова схватања о спорту, која мора да усвоји наша омладина.

Уједињени савез мора одмах приступити организовању широке омладинске спортске делатности, и то плански, преко својих одбора. У свим одборима Уједињеног савеза потребно је задужити једног друга који ће одговорати за рад на спортском сектору. Одбори УСАОЈ-а морају настојати да привуку у спортске секције најшире омладинске масе. По селима и по градовима потребно је организовати нове

спортска друштва. Таквом делатношћу спорт ће постати заиста широк, постаће приступачан свакоме. Он неће бити више привилегија беспослених богаташа и занат спортских професионалаца. Спорт ће постати једно од најбољих средстава за физичко и духовно васпитање омладине, он ће постати најбоља резонада наших омладинцима. Уједињени савез организоваће широку спортску активност у градовима. Помоћне школе у остваривању планског школског физичког васпитања. Омогућавање омладини у нашој војсци да и она, у складу са ратним приликама, развија своју спортску делатност. А нарочито пажњу посвећивање УСАОЈ ој омладини којој досада спорт уопште није био приступачан, то јест омладини са села и радничкој омладини.

Пошто је досад физичком васпитању омладине посвећивана врло мала пажња од стране свих бишких режима, Уједињени савез наћи ће на прилике потешкоће у организовању спортског живота. Постоји прамало спортских интерлишта, физиколтурних сала скоро и нема, исто тако ни пливачких базена и других спортских постројења. Наша нова народна власт посветиће пуну пажњу старању ових спортских постројења и у томе мора да јој пружи пуну подршку сва омладина. Развитак нашег спорта и физиколтуре биће уско везан са нашим омладинским домовима. У оквиру широке савестране делатности омладинских домова већ данас могу се приметити, засад још ограничени, почети спортског живота. Далјим развијањем спортске делатности постаће омладински домови и још већој мери центар целокупног омладинског живота.

За плански развитак нашег физичког васпитања бића нам потребан велики број стручно оспособљених спортских организатора и учитеља. Омладинска организација мора да приступи и васпитању ових кадрова. Извесне успехе у том правцу постигла је хрватска омладина која је већ одржала прев курс за физиколтурне организаторе. Код организовања нашег спортског живота, а нарочито код васпитања физиколтурних организатора морамо посветити пуну пажњу томе да спречимо одвајање спорта од живота и од наше борбе. Морамо организовати спорт који ће бити уско везан са животом и борбом наших народа, који ће одрађати духовно и физички здраву омладину, спремно за учествовање у ослободилачкој борби и у обнови земље.

У нашем раду на организовању спортског и физиколтурног живота морамо pazити и на то да се на би читав наш спорт развијао у правцу штетне специјализације и само једној грани спорта, у правцу професионализма и рекордерства. Систем физиколтурног васпитања мора бити потпуно друштво. Наша спортска делатност мора изабети све претеривање, мора бити савестрана и планска. Само оваквим физичким васпитањем оспособићемо нашу омладину за још успешније учествовање у ослободилачком рату као и у свим напорима наших народа за очување теловина наше борбе и за обнову земље.

СОВЈЕТСКИ САВЕЗ ПРИЗНАО ЈЕ ПРИВРЕМЕНУ НАЦИОНАЛНУ ВЛАДУ ПОЉСКЕ РЕПУБЛИКЕ

Одлука пољског националног већа о претварању Пољског комитета националног ослобођења у Привремену владу Пољске Републике пријимљена је у целом свету са посебном дубоком задовољства. Пољско национално веће примило је поздраве и поруке Пољака из свих крајева. Пољски организације из Велике Британије, Пољаци из Француске, Савез пољских патриота из Шведске, Пољаци из Америке упутили су поздравне телеграме изражавајући признање Пољском националном већу за успешно окупљање свих Пољака у борби против Немачке и радост о успостави Привремене владе Пољске Републике.

4 јануара Совјетска влада пријимљена је званично саопштење Привремене националне владе Пољске Републике о томе да је према одлуци Пољског националног већа, Пољски национални комитет претворен у привремену владу Пољске Републике. Пољска Привремена влада предложила је да се успоставе дипломатски односи и изврши размена амбасадора између Совјетског Савеза и Пољске Републике. Председништво Врховног савета Совјетског Савеза донело је одлуку да се призна привремена национална влада Пољске Републике и поставило Виктора Захаровића Лебедева за ванредног опуномоћеног амбасадора Совјетског Савеза у Пољској.

лачком рату, као и планском обнављању отаџбине коју су опустошили италијански и немачки фашисти.

У оквиру предконгресне кампање врше се и избори за одборе ЗСМ. Тиме ће се још више уздрмати најшире омладинске масе за активно учествовање у јединственом ослободилачком фронту и за помоћ народној власти. У војсци као и на терену одржавају се предконгресни зборови на којима словеначка омладина упознаје задатке конгреса.

На овим зборовима омладина прави планове за такмичење и решава задатке који се постављају пред читаву организацију. Омладина у бригадима за време предконгресног такмичења појачава своје напоре да упозна сваког омладинца са свим врстама оружја, са војном техником и са новим начином ратовања. Омладина се такмичи и у политичком и културном подизању свих омладинца.

Овај II конгрес имаће јак утицај на развитак омладинског покрета у Словенији. За време предконгресне кампање, као и за време самог конгреса, омладина ће још више продубити своје јединство и братство. Својим конгресом омладина Словеније показале са поносом братској омладини осталих народа Југославије да она испуњава свој задатак, да на северу наше заједничке отаџбине верно чува и учвршћава братство и јединство омладине Југославије.

II конгрес словеначке омладине, који ће се одржати ове зиме, биће свакако нов прилог словеначке омладине победама наше војске, II конгрес биће нов прилог словеначке омладине изградњи Титове Југославије.

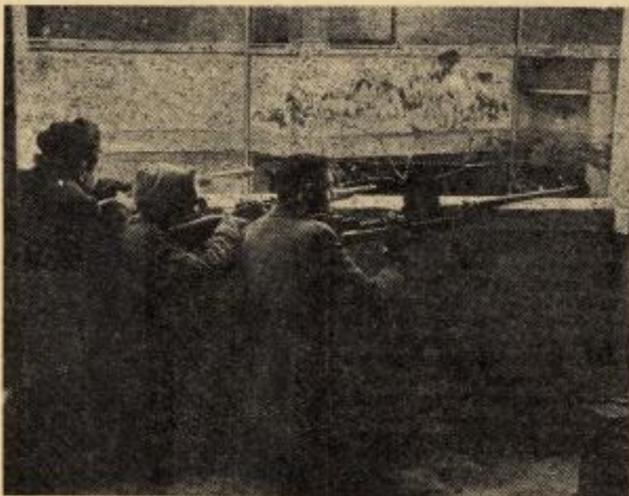
Габријел Гашпершич

„Омладина је химна нашег народа!“

Албански народ имао је у својој историји славних имена и дана. Традиционални народни јунак Скендербег и његова борба, Исмаил Тимали и 28 новембар 1928 год., 10 децембар 1916 год. Фан Олијева демократска влада од 1924—25 год., коју је Зогу једним дрским ударом присилио на емиграцију и многе друге историске чињенице и личности сведоче о томе. Али најславније дане, епопеју херојске борбе, самопријегора и стихичке мржње према поробљивачима и никовим слуганима, исписао је албански народ у својој народно-ослободилачкој борби. Велику улогу у тој борби, велики допринос за коначно ослобођење Албаније дала је јуначка албанска омладина. О том говоре дјела и жртве омладина, о томе сведоче ријечи читавог народа који омладнини одаје данас достојно признање. У једном разговору бивши министар просвете у демократској влади Албаније, Беат Кокши, дугогодишњи васпитач омладине, рекао ми је: „Наша омладина је данас постала химна нашег народа“.

Послије окупације борба омладине се појачала. Национални празник, 28 новембар 1939 год., 1940 и 1941 год., био је дан на који је омладина, сјећајући се славних националних бораца из своје историје, заједно са читавим народом демонстрирала по улицама градова против ропства. Био је то дан борбе за поновно извојевање независности. 28 октобра 1941 г., поводом годишњице доласка фашизма на власт у Италији, 200 радничких омладинаца и ђака демонстрирали су улицама Тиране. Стотине других придруживали су им се. На пијаци пред министарствима, пркосећи фашистичким кордонима, маса демонстрирала пјесале је патриотске пјесме и када су фашисте покушавали да их растјерају омладинци су их тукли голим шакама и дрвцем. Пијаци је била попрскана крвљу рањених младих патриота. 9 новембра 1941 год., два дана после једна годишњице Октобарске револуције, ђачка и радничка омладина Корче демонстрирала је у великом броју улица града. Од фашистичких тањета пало је неколико омладинаца. Овакви и многи слични догађаји показују да се омладина, као и сав народ, није помирила са окупацијом. Били су то дан припреме оружане борбе и првих жртава албанског народа у борби против фашистичког окупатора. Жртве су биле великим дијелом омладинци. Али албанској омладини то није смањило, већ је повећало револт и борбеност, то ју је задојило још већом мржњом и жељом за борбом и осветом. И када су отпочеле прве партизанске акције, прав интенат на фашистичке функционере и издајнике, омладина је одлучно ступила на тај пут. Младини и девојке, ђачка, радничка и селачка омладина пошлу су у партизанске редове. За један дан из учитељске школе у Елбасану оти-

ворилом покрету. У планини, лишена свих угодности које припадају младости, радничка омладина Албаније поставила је на конгресу, на бази дотадашњих успјеха своје задатке: појачати борбу и рад, остварити широко јединство све омладине, да би што снажније брже срушили све препреке које стоје на путу среће и слободе албанског народа. Конгрес је био смотра дјела албанске омладине гдје су делегати причали о херојствима албанске омладине у борби и раду. На том конгресу дат је чврст организациони облик јединству албанске омладине —

У Тирани, албански борци чисте гнезда непријатељског отпора

створен је БРАШ (Башкими ринис антифашист Шкиптар — Савез албанске антифашистичке омладине). Конгрес је дао омладини Албаније новог полета. На све стране развила се жива активност на стварању организација БРАШ-а. Омладина је извршавала на конгресу примљене задатке, остваривала јединство омладине кроз рад и борбу. Почеле су се стварати радне чете, да отпочну још у току борбе обнову земље. У аналфабетским тељевинама, у војци и у позадини, хиљаде омладинаца научиле су читати и писати, позоришне групе, хорови, новине и омладински домови почели су се стварати, и тако је отпочео рад на дигноу културног нивоа омладине. У огромном послу свестране обнове земље Антифашистичко виђење народног ослобођења Албаније и народно-ослободилачки одбори добили су своју деу руку у БРАШ-у. Диктације НОВ Албаније, освјетљене новим снагама, кренуле су у последње бојеве за истребање окупатора из земље.

Данас је Албанија ослобођена; швапсин резбојници помогнути од издајника порушили су земљу, опустошили је. Треба изградити мостове и цесте, попарљено домове, треба обрађивати напуштenu земљу, обновити народну привреду, треба градити из рушевина сајетлији живот. Ово је омладина Албаније схватила. Омладина Тиране створила је једну радну бригаду, којом помаже рад народно-ослободилачког одбора на обнову и чишћење Тиране. Омладина Тиране је прогласила уторак

јер види да у том раду лакши лепша будућност. Када сам пролазио јужном Албанијом питао сам једног омладинаца војника: „Знаш ли ти ко је Тито?“ — Он ме је погледао узријеђано и одговорио: „Кад то не бих знао, зашто бих се онда борио!“ Љубав коју албанска омладина гаји према новој Југославији и њеној омладини, а нарочито према маршалу Титу, види се и осјећа на сваком кораку. Када ми нисмо стигли на I Конгрес, сви делегати су тражили да се конгрес одгоди, говорећи: „Чекате ли још мјесец дана, само да видимо Титова војнике“. И безброј других сличних случајева сведочи да омладина као и читав народ Албаније гаји велике симпатије и дивљење према Југославији и омладинском покрету у Југославији. Кроз народно-ослободилачку борбу градио се тај осјећај и одгајао код албанске омладине, искривало се борбено братство албанске и југословенске омладине. То братство залијевају својом крвљу и данас млади борци албанске V и VI дивизије, које се боре против фашистичких окупатора на тлу Југославије.

Секретаријат БРАШ-а позвао је омладину да почне са припремама за II конгрес, који ће се одржати у мјесецу марту. Борити се и радити за остварење боље и срећније будућности у слободној Албанији, бранити краљу извојеване тековине народно-ослободилачке борбе — то су мисли са којима данас омладина Албаније приступа припремама за свој II конгрес. Нијаз Диздаревћ

СУСРЕТ С БУГАРСКОМ БРАЋОМ

Кад смо кретали за Бугарску, наметала нам се пред очи, против наше воље и онаква слика Бугарине са кевким смо се сусретали у безбројним офанзивама и потерама окупационог корпуса Асена Николова: сјећали смо се спаљене Црне Трава, ојањаног Косова и патничке Македоније, сјетили смо се бугарског фашисте који је, исто као и Шваба, жарно и палио по нашој земљи залијежући се чак до границе Босне.

Сјетили смо се и те слике, али у њу нјисмо повјеровали, јер смо добро знали да то није дјело и воља бугарског народа него изрода његових и да су то исто од нашег народа чинили и великосрпски шовинисти — четници.

Ми смо пошлу у госте Бугарину као што се иде у походе свом рођеном брату коге одеване нјисмо видјели и у чијој кући још нјисмо били.

Пошлу смо брату и брат нас је братски дочекао још на самом свом прагу. Нисмо се с Бугарима сусрели на граници, јер нити знамо кад смо прешли границу, нити нас је ко на њој заустављао. Неосјетно, без андљивог знака, наша се ужа домовина прелила у ужу домовину наше бугарске браће.

Први наш сусрет с Бугарима, с бугарским војницима, одиграо се на Сливници, гдје је јуришао брат на брата, Србин на Бугарина.

Обноу, у једној малој испранкњеној крчми у којој је спавала војска, срдчно и гостољубиво дочекали су нас пошти бугарски војници, уступили нам најбоља мјеста поред своје пећи, понудили нас хљебом, скром и ракијом и, доцније, збили се тјешње један уз другог да и нама начине мјеста за спавање. Један по један дизали су се војници с својих лежаја да чују наше причане о борби у нашој земљи, распитивали се о томе како се код нас живи и је-

ли тешко доћи до хљеба и сваки час, са дирљивом искреношћу, понудили како смо ми браћа, како треба да живимо под једним кровом и како је то страшно и незамисливо да смо ми мељусобно ратовали.

То је био наш први сусрет с Бугарима, с простим и једноставним бугарским чољеком, с њиховим војником. И то сусрет баш на историској немилијо Сливници.

Прошла је послеје тога наша делегација читаву Бугарску од Цариграда до Црног Мора и Дунава и свуда смо наилазили на исто тако срдчан пријем: и у љепотици Софији, у прекарном Пловдиву, кајдучком и бунтовном Сливену, историској Плевни, у дивној Варни и Бургосу, радничком Пернику, горе у далеком Рушчуку на румунској граници, у Старој Загори итд.

Пришле су нам тако у Пловдиву данје у црно обучене селанке, мајке изгинулих бугарских партизана, и пружише нам за поклон погачу с мадом. Пришле су нам андјели у нама другове својих палих синова и једна од њих с тугом је рекла, показујући на једнога од нас:

— Ти личиш на мого сина.

Није то била никаква официјална изјава, то је, једноставно и просто, рачла бугарска мајке сину југословенске мајке. И ни ту, као ни на другим мјестима у Бугарској, није нам требало тумача; ми смо добро разумјели и ријечи и гесте.

У Бургосу, нареду улице, притрчале нам је млада бугарка у војничком одељу и стала плачући да нас грли.

— Нек сам само дочекала да видим браћу титовце! На подножју Балкана, у поноситом слободарском Сливену, гдје на тргу стоји споменик легендарног јунака Хаџи-Димитера, срдчно су нам стезали руку радници и партизани, а мали пи-

ПРЕД I КОНГРЕСОМ ОМЛАДИНЕ ХРВАТСКЕ

Борбено братство и јединство омладине Хрватске све се више учвршћује и продубљује у току припрема за I Конгрес антифашистичке омладине Хрватске. Оно се из дана у дан све више очитује у заједничкој борби хрватске и српске омладине против фашиста и замаскираних непријатеља наших народа. Ми се поносимо што Мачек и његова компанија немају никакве подршке у спровођењу својих реакционарних планова, како међу стариним тако и међу омладином, а о љубежу Павелићу не треба нити да говоримо. Та уједињена протународна клика у последње време покушава на све мисле начине да разбије јединство наше омладине. У околици Заграда и ново-ослобођеним градовима Славоније они убацију своје агенте и организације. Уједињеног савеза и користе разне вјерске организације као базу за своје профашистичке планове. Али им унапријед можемо препоручити да су им пропаље све реакционарне намере и покушаји. Разбило их је јединство наше омладине и велика будност наших организација. Данас нема срза у Хрватској где ми немамо омладинских организација. Скоро читава омладина Далмације налази се у УСАОХ-у. Само у Истри око тридесет хиљада омладинаца својим радом и борбом најбоље помажу са своје стране, да се спроведу у дјело одлуке АВНОЈ-а и ЗАВНОХ-а о прикључењу Истре новој Југославији. Упозната је скоро читава омладина Југославије, преко свог II Конгреса, да се омладина Лице сваких 15 дана одрицала храна по један дан како би је што више сакупила за војску. Али у овом погледу они нису сами у Хрватској. На I Конгрес омладине Хрватске са поносом ће причати делегати из Истре да се 1350 омладинки из радно бригаде „Лице Фарагунац“ у котару Лабин одрело хране кроз један дан у недељу да би је у предконгресном такмичењу што више сакупила за нашу војску и за пострадале крајеве.

I Конгрес омладине Хрватске још ће једном потврдити да се кроз сурову школу рата рађа нова омладина, политички свјесна и друштвено равноправна. Управо ових дана у читавој Хрватској одржавају се скупштине Народно-ослободилачких одбора на којима одбори полаку рачуна пред народом шта су урадили кроз изјестан период времена. На овим скупштинама омладина узима активног учешћа у демократизо-

онирки Сливена просто су се отели од својих руководилаца и касно увече дотрчали на митинг да виде Југословене. У једном предграђу Софије, плачући нас је дочекао стари бугарски адескал (учитељ) и с нескривеним поносом показао нам писмо у коме му јављају, да му је син јуначки лав као борац наше II пролетерске бригаде.

Гледали смо и слушали хиљаде како кличу, кад се спомене име маршала Тита, сад је ријеч о нашем заједничком походу на Берлин или кад се помене битка на Страцину у којој су се Бугари и наши раме уз раме, у јесен 1944, борили против Шваба. Запикивали су нас на сваком кораку, кад ће већ једном доћи југословенска дјеца у Бугарску и с бурним одушевљењем примали на митинзима резолуције у којима су поједини градови изјављивали да примале у госте и на прехрану по више хиљада наше дјеце.

На сваком кораку осјећали смо колико нам је близак и колико нас воли бугарски народ.

Осјетили смо ту љубав и у разговору с бугарским селанком који нас је питао јесмо ли, због борби, успјели да ова година посијемо, осјетили смо је у пријатељском осмијеху рудара из Перника који нам је дошао у сусрет дубоко под земљом, у црном рову угљенокопа. Видјели смо ту љубав на лицу старог народног борца, генерала Добри Терпешева, словенски широко и једноставног, а исто тако и на лицу херојског младог генерала-партизана Славца Трнског. А нарочито је дирљиво сјала та љубав из очију бугарске омладине која нас је окружавала и пратила на читавом путу. Видјели смо у тим бистрим очима нови пламен који је разбухтала нова, отечествено-фронтосна Бугарска, рођена 9 септембра на рушевинама зграде фашистичке тираније.

А свуда, кроз читаву Бугарску, наилазили смо не плакате, транспаранте и пароле којима се тражи немилосрдно кажњавање ратних злочинаца, челава и народних издајника. Кад је отпочело суђење тм злочинцима, читав трг пред палатом суда био је прелуп народа. То је био рјечни израз народног гњева против оних бугарских изрода који су, задојени бијесним шовинизмом, с мачем и огњем упадали и у нашу ужу домовину. Бугарски народ сложено је над њима штал и на тај је начин још рјечитије потврдио, да с нама жели живијети у братској слози и пријатељству.

Једном, док смо стајали на морској обали и док се испод нас ваљало и гурвало бурно потамњело Црно Море, млади Бугарин, гледајући у даљину, рекао је:

— Мислим о нашој великој домовини: на једном крају залукује је Јадран, на другом Црно Море, а недељо тамо, изв ових таласа, пружи нам руку наша велика словенски Матушка.

Млади Бугарин отво нам је те ријечи из наше рођене душе.

Бранко Ћопић

цији народне власти, свјесно и арало просуђујући и излажући ко заслужује да и даље остане у НОО-у, какви су им недостаци и какви се задаци постављају пред њих и пред народ у обнови наше земље. На ослобођеном територију обновљају се разрушена села и градови, обновља се привреда и саобраћај и разна творничка предузећа. Исто онако како наша омладина учествује са пушком у руци“ против непријатеља на бојишту, са истом љубави она учествује у позадини у решавању опште-народних питања. Само у Далмацији, из Сплита сваки дан ради око 400 до 500 омладинки на бродоградилштима. Омладина округа Шибеника поправила је око 70 километара цеста и седам мостова. Двије омладинске радне бригаде на Банији из Глинског котара и једна кордунашка, раде на поправци пруге Цапраг—Карловац. Да би се сва ова питања што успошније рјешавала, омладина се стручно ослобљава. Само у Далмацији је прошло кроз разне курсеве преко хиљаду младина и девојака. Основана је Војнозанатска школа у којој се налази данје стотине деца од дванаест до четрнаест година, која уче разне занате.

У многим околностима већ су изабрани делегати, док се у осталима још бирају. На Конгрес ће доћи стварно најбољи ударници као што је Иван Перих који је за мјесец дана избацио из строја тридесет непријатељских војника живићки илегално на неослобођеној територији, или да споменемо Јозу Жилића из Белковца који је за десет дана дигао у зрак седам камиона са непријатељским војницима и ратном опремом.

За време трајања Конгреса организоваће се прослава конгресног тједна по свим градовима и селима по Хрватској. Омладина Истре и Далмације и Славоније и осталих крајева спрема свој физкултурни програм с којим ће наступити на зборном месту конгреса и по осталим крајевима. Свака ће област посебно или два до три округа заједно (на пр. Лице, Кордун и Банија) имати одређене вечери на којима ће омладина приказати културну обилежја свога краја односно све оно што је она научила у току ослободилачког рата. У многим околностима већ се одржало низ омладинских слетова. Најзначајнији је био околнички омладински слет на Банији на којем је присуствовало 15.000 слушалаца и гледалаца — што му је дало обилежје општег народног збора. На том слету сто тридесет омладинки извело је из кола петокраку звезду у истовремено су борци након неколико важби својим стацком извели слова „ТИТО“ што је изазвало највеће узбуђење код присутних. Управо ових дана кад временске прилике не дозвољавају веће слетове омладина их одржава по селима, градовима и општинама и на тим слетовима као и на разним конференцијама формира културна и спортска друштва са својим управима. Омладина ће тим друштвима додељивати називе имена палих бораца за слободу.

На овај Конгрес ће доћи делегати омладине и осталих федералних јединица демократске Југославије: КВБ и Делегати наших савезника. Сам состав делегата и гостију на Конгресу још ће једном потврдити да се омладина Хрватске није борила само за своју слободу него да је она са својом борбом много доприносила јачењу анти-хитлеровске коалиције.

I Конгрес омладине Хрватске јасно ће казати пријатељима и непријатељима наших народа којим путем иде омладина Хрватске и да ће са она и даље борити за очување тековина народно-ослободилачке борбе.

Буде Грховаци

ОМЛАДИНА МАЂАРСКЕ СТВАРА СВОЈЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Лист „Делмађарорска“, орган мађарског националног фронта за независност, објавио је изјаву секретара Антифашистичког студентског савеза Шандора Хољда, у којој се између осталог каже:

„Недавно је у Сегеду основан Антифашистички студентски савез. Ми желимо професорски синдикат и дирекцију Универзитета да помогну нови покрет. Да бисмо стекли поверење народа, ја сматрам за потребно да им објаснимо циљеве и програм нашег савеза. Име нашег савеза указује на наш циљ. Ми желимо да окулимо све студенте и ученике који су спремни да учествују у изградњи слободне и демократске Мађарске. Студенти треба да знају у чему се састоји фашизам, треба да упознају принципе антифашиста и треба да буду свесни у име чега ми полазимо новим путем обнове. Ако желимо да Мађарска заузме своје место међу слободолубивим народима, ми морамо да створимо праведну и чврсту основу, на којој ћемо моћи да почнемо с обилнијим радом. Сва питања која се буду односила на студенте биће исправљена у савезу. Нас ће занимати разна питања, почев од организације библиотеке до уређења система просвете. Ми бисмо хтели да у потпуности сарађујемо са синдикатом чланова просвете. Ми бисмо такође желили да сарађујемо са свима демократским партијама, вако ми не представљамо једну политичку странку. Ми морамо да допринесемо стварању једне слободне и демократске Мађарске.“

НАШИ Корњатини

Сећање на ЗОРИЦУ БОЖОВИЋ

Нисмо могли да верујемо, али када је више није било међу нама — тек тада смо осетили шта смо изгубили. Изгубили смо хероја-борца, јуначког члана нашег СКОЈ-а, искреног и доброг друга, милу и нежну сестрицу.

...Уздихтали, нежни тонови виолино, под још младим, неискунским прстима, одјекивали су и допирали у сусудну собу. Знали смо да свира Зора. Била је искувише скромна и стидљива да би могла да се осмели да свира међу нама. Вежбала је неуморно више часова дневно, неизмерно је волела виолину. Осигуран грађански живот омогућио је Зори да се културно подиже и развија. И ми смо тада веровали да ће од ње постати уметник на виолини.

Врло често, тих дана 1939 године, Зора би седела дуго замишљена над књигама. Нису је много интересовали школски предмети. Она их је брзо савлађивала. Али њено младо биће тражило је нешто друго. Тражило је живот, срећнији и бољи, пунији живот младости. А под оваквим околностима и друштву у којем је живела то није могла добити. Читала је много, неуморно. Искривали су пред младом, озбиљно лице ликови Толстоја, Достојевског, Горког. Заволела је Зора свим својим бићем, свом својом душом великог руског човека, заволела је неизмерно тековине борбе и људског стварања. Мрзела је из дна душе фашистичке зликовце читајући „На западу нешто ново“. Дубоко су се урезила та осећања у младо биће 13-годишње Зорнице.

В септембра 1939 године када је омладинка Београда изашла у Кошутњак да се провесели, да слободно да израза својој младости, крвава целацка руке специјалне полиције убијале су омладинце. Падале су младе главе, кра је праливала нежно плава војска убијене другарице, а Зора немоћна у своје граву и мржњи заједно са осталим друговима каменицама се супротставила револверима и пендрецима. Како је умела да мрзи Зора, како се тада њено омладинско срце испунило неискривеном мржњом према свим тим полицијским псима, према целој реакцији, која је гушила младост. Како је њено срце тада запламсало неискривеном пламеном освете и борбе, да се никада више не угаси.

Фашистичка немач је почела све више да стеже земље Европе. То се видео одразило и у нашој земљи. Почела је фашизација у средњим школама. Зора је заједно са осталим средњошколском омладином то осећала. Она није хтела да их фашизирају, да стварају од њих послушне машине. Било је на стотине таквих омладинаца у којима је жиање срце закулало и спремило се за борбу. Младост Београда се није дала покорити.

Руководиона својом јуначком организацијом, СКОЈ-ем, чији је члан и она постала, Зора организује у Јеку опште средњошколске акције у Београду, акцију у својој гимназији против фашизирања омладинског средњошколског листа „Зорак“. Преко 3000 потписа је сакупљено тих дана 1940 године у средњим школама и у знак протеста послано Министарству просвете. Али реакционарно војство попа Корочица је дало зликовачки одговор. Преко 20 најбољих омладинаца из београдских гимназија било је искључено из свих школа у Југославији, а око 200 из свих школа у Београду као ванредних. Међу овим последњим била је и Зора — четрнаестогодишња девојчица.

Васпитавања под брижњом, јуначком руком СКОЈ-а, Зора се показала достојна најбољих омладинаца нашег града. Када су је професори преклињали да повуче потпис и да каже да је то несавесно потписала, па ће јој се све опростити, она је дала достојан одговор.

Млада, али сад са много више искуства одлази Зора у Сомбор, где завршава малу матуру. Ту долази у додир са радничким покретом и оно што је некад читала, о чему је само размишљала, види сада у потпуној стварности. И чарсто се везује за раднички покрет. Мило, складан лик, озбиљно лице нове ученица побудило је пажњу међу сомборском омладином. Својом веселашћу, присношћу, погледима о бољем и срећнијем животу младих, приводи велики део сомборске омладине антифашистичком покрету. Тога лета 1940 године, посетивши Софију, Зора је била ван себе од радости, јер се видела и разговарала са познатим академиком Павловом. Толико неизбрисивих утисака је оставио тај разговор на Зору. Посета совјетској нињжари и гледање неколико совјетских филмова, где је Зора могла само да назре све оно што је осећала и волела, о чему је само савњала или кришом на састаницима разговарала са друговима, дело јој је још више потстрело за рад, када се вратила у земљу.

Здравствено арло слаба, те године не иде у школу. Била се све посветила активно, организованом раду са свом

осталом антифашистичком омладином у Београду. Зорница се могла видети свуда. По школама, улицама, по предграђима Београда, у сиромашним кућима, где је онако слаба помагала другарицама радницама да што пре оперу веш да би могле да иду на састанак. Била је неуморна у раду. Неизмерна је била у њој љубав према својој земљи, према омладини. Датињаста према друговима, озбиљна у одговорном раду, у нежним, складном телу скривала се огромна енергија. Поносито лице уоквирено смеђим, кестенавим увојцима давало јој је изглед поносите пркосне борбене младости. И увек је била таква. Поносита; али насмејана и неизмерно нежна и топла према својим друговима.

Освануо је 27 март 1941 године. Свеж, ведар. Цео Београд је узаврео, ускомешао се и у силном одушевљењу и манифестовању појурно улицама. Београд је достојно скинуо са себе срамотни Тројни пакт. И Зора се сливала са многобројном поворком. Цело њено биће је треперило од неискривеног среће. Први пут — за њу и последни — могла је слободно да каже сва оно што је у срцу носила. Била је поноси-

та, јер је осећала да је и она имала удела, својим радом, у стварању оваких манифестација. Дрхтао су јој руке од узбуђења, среће и поноса, када је добила прогласе Централног комитета Партије.

6 априла 1941 године када се најбољи део омладине сакупио да манифестује своју љубав према СССР-у, фашистичка Немачка напала је на нашу земљу. Зора је посматрала са интересовањем, још не зналазећи се, авионе, који су се светлцукали на водром небу. Бомба, која је пала близу ње, осветлила ју је.

И од тога дана Зора, као и многи други, почела је да осећа све више и више страхоте рата и фашизма. У Зорини души скоро детињој, нежној, васпитаној да неизмерно воли човека, да се бори за његов бољи живот, никла је света и плеомитна мржња према фашистичким зликовцима, огромна љубав према својој поробљеној земљи.

Патнаестогодишња Зора, чедо јуначког СКОЈ-а, јуна 1941 године да би дала доказа својој огромној мржњи према крвавим освајачима, запалила је фашистички кампион.

...Браз, отсечени, омладински кораци. Нежне девојачке руке које су до не-

давна држале књиге, смело су запалиле кампион. Омладинско срце куцало је лудо од среће и узбуђења. Неизказана је била мржња Зорница да би могла да осети страх. Пламен је захватио резервоар са бензином, а овај даље деловао кампиона. Страхотна експлозија натерала је Зору да се окрене и да журно напусти улицу. Била је прасрећна што је извршила задатак, што је нанела смртном непријатељу ударац. Радост је била тим већа, што је знала да тога дана гори много фашистичких кампиона.

Дивљачке руке фашистичких зликоваца зграбиле су некоје и нежне девојачко тело, бациле га на земљу и лудачки, у свом бесу, газили су је ногама. Задрхтао је омладинско срце, али сада притајено, изненађено.

Када се осавестила, видела је око себе унакажена лица од баса и гњева. Гестапо је хтео по сваку цену да изнујди признање. Код Зоре се плава жилица на челу изразито повећала од напрезања. Схватила је намеру фашистичких челата и била свесна опасности. Пред њом су искривали најмилији, најдражи ликови њених другова, са којима се борила неуморно против окупатора и домаћих издајника. Још су били свежи утисци с последњих састанака где се дискутовало о јуначком држању омладинца Богдана Велашевића. Плакали су тада омладинци за својим другом, а Зора, дубоко потресена непомично седела. Она није плакала. Сматрала је да не треба плакати. У њој се та туга према изгубљеном другу претворила у завет, обећање да ће га осветити. Заблистала су јој очи, када је устала и понесена неизмерно мржњом према окупатору рекла:

— Другови, ако ја паднем, пркосићу гадовима, певаћу на стрељању.

Сада, када је у канџама целата, сестила се тог свечаног обећања, сећала се тих милних ликова којима је дала обећање и завет да се пред непријатељем треба храбро и достојанствено држати, презриво је гледала побеснеле гестаповце.

Падали су ударци, немилосрдно су фијукали пендреци. Мењали су се целацки једни за другим цело ноћ. По ћелијама су другови с болом слушали тупе ударце али јеуке нису чули. Дивили су се омладинци Зори Божовић...

Када су крвници увидели да мучење не помаже, онда су променили метод. Изнемогу и измрцарави од мучења, бацили су у кампион и у неколико махова водили на београдско гробље где су јој показивали гробницу, ако не одо своје другове и другарице.

Али, ни страшна мучења, ни претње, ни ужасни болови, па чак и онда када су је водили у околину Београда и стављали јој револвер на слепоочнице, ништа није могло да натера да Зора одо своје другове, своју организацију.

Гестапо је беснео. Било му је неопходно да сазна организацију која организује то лаљење, јер је то био период масовне саботаже.

Изнемогли и обесхрабрани у свом подухвату пребацили су је у логор. У логору је Зора продужила да пркоси непријатељу. Певала је звониким гласом, победничке песме, певала и дивља дух осталима. Падали су ударци Вујковићевог бича на бледу и изнурену девојку, али она је повала и даље. Вујковић је беснео, добијао нервно нападе и питао се одакле толико надчовечанске снаге у малом, нежном телу.

17 октобра 1941 године међу 500 прозваних за стрељање била је и Зорница. Ниједан мишић није задрхтао на њеном лицу. Измучена батинама и глађу, бледа, тетуралући се, али високо подигнуте главе, насмејана, испунила је обећање које је дала својим друговима... Отишла је на стрељање певајући.

Данас се наш народ, наша омладине и наш СКОЈ носе омладинком Зором Божовић. Она је свети пример којим су пошлн хиљаде и хиљаде омладинаца. Она је дело пример како се воли, бори и умире за свој народ.

Ранка Божовић.

ПРВА ПЛАТА — ДРВАРСКОЈ ОМЛАДИНИ

Своју прву плату (у износу од 11.584 — једанаест хиљада пет стотина осамдесет и четири динара) уступама јуначкој омладини херојског и устаничког града Дрвара — оној омладини, која је неуморно са песмом на уснама данима носила наше рањенике, која је у близини самог фронта под непријатељском ватром добровољно живела за нашу херојску војску жито, која је босонога зими преко снежних и врелтих беспутих планина пробијала снег и преносила на леђина храну нашој војсци. Оној нашој, најсвеснијој омладини, нашој најбољој и најнапреднијој омладини, која је још од почетка народно-ослободилачке борбе сва наша и уз нас. Оној омладини, чији ударнички рад за добро наших народа не можемо и нећемо никад заборавити.

СМРТ ФАШИЗМУ — СЛОБОДА НАРОДУ!
6. 1. 1945 год.
Београд

Помоћник
Повереника за грађевине НКОЈ,
п.луковник Инж. ЖИВА М. БОРЂЕВИЋ

Дошла је дрварска омладинка да нам помогне у жетви, добро ће бити — кажу селаци под Грмечом, а „дрварском“ омладином они називају сву младост и Петровца, и Дрвара, и Прекаја, и Грахова. Тако је зову и сви остали.

Познати су они надалеко. То су земљаци и комшије Народних хероја Марје Бурсаћ и Здравка Челара, то је омладинка коју је васпитавао дрварски радничко-омладинца Коста Боснић, то је младост дрварског округа чија су браћа и сестре проносила славу Дрвара у Трећој бригади кроз Четврту и Пету офанзиву, борили се на безброј чука, плавовац и градова, а и данас се боре и

ЗАВЕРИШЕНО ЈЕ ПРОГРЕСНО ТАКМИЧЕЊЕ ОМЛАДИНЕ ХРВАТЕКЕ

7.610 нових бораца, 490.000 радних дана, 2.256.325 кг хране дала је Омладинка Хрватске за време претконгресног такмичења.

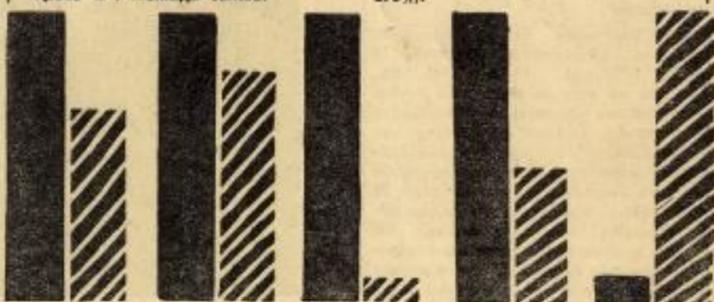
У Хрватском Загорју за време такмичења у редове наше војске добровољно је ступило 1.274 омладинца. Поводом годишњице Октобарске револуције одржано је 20 зборава и запаљено преко 300 кресова.

Омладинци varaјдинског округа убили су за време такмичења 13 усташа и шпјијуна, заробили 32 добобрана и једног заповедника полиције, залепили 70 ручних бомби, 48 пушака, 74 војничка одела један „шош“ митраљез, 29 крава и 7 комада свиња.

Лике у међусобном такмичењу премашила је предвиђене норме. У Банији је послано на стручне курсеве 491 омладинца и тиме је премашена норма за 148%.

У Кордуну је омладинка дала 30.497 радних дана чиме је премашила норму преко 6 пута. За време такмичења саграђено је 514 кућа.

Иако је Лика дала досад огроман број омладинаца у војску, ипак је за време такмичења ступило у наше борбене јединице 397 Личана и Личанки и тиме је премашена норма 4 пута. Омладинка Лике је дала 7.632 радна дана и овде премашила норму за 275%.

Далмација
Славонија

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА ОМЛАДИНЕ ДАЛМАЦИЈЕ И СЛАВОНИЈЕ:
1 МОБИЛИЗАЦИЈА; 2 ПРОШИРЕЊЕ УСАОХ-А; 3 БРОЈ РАДНИХ ДАНА; 4 ОДРЖАНЕ КУЛТУРНЕ ПРИРЕДБЕ; 5 САКУПЉЕНА ХРАНА.

Омладинка Горског Котара такмичила се са омладином Приморја и Ријеке. У Горском Котару сакупљено је 24.535 кг хрмпнира и донето борцима на положај 16.520 кг хране. Одржана су два слета на којима је присуствовало преко 3.000 омладинаца.

Омладинка Хрватског Приморја дала је 7.600 радних дана, а у редове НОВ ступило је 227 омладинаца.

Омладинка округа Ријеке дала је 3.695 радних дана на пребацивању хране за нашу војску. Омладинка Баније, Кордуна и

Омладинка Далмације такмичила се са омладином Славоније и дала у тону ова два месеца 3.502 борца нашој војсци. Омладинска организација се прошририла за 12.060 нових чланова. Дато је 420.279 радних дана и сакупљено 103.379 кг хране. Одржано је 408 културних приредби.

Омладинка Славоније за време такмичења дала је 2.210 нових бораца, обухватила у УСАОХ 10.470 нових чланова. Омладинци су дали 20.400 радних дана и сакупили 2.111.890 кг хране. Одржано је 175 културних приредби.

раде гдје год то Домовина од њих затражи.

То је омладинка која је све дала за слободу и за њу све жртвовала, омладинка првог слободног града Југославије.

У јесен 1941, омладинка Дрвара потпапила је свој рођени град да се њиме не би користило такмичански улез и плачкаш. С околних брда гледала је слободољубива младост како гори њезин град-хранитељ и — пренапила га је због слободе. Тарда срца и сувих очију, не пуштајући пушке из руку, видела је та омладинка како надмоћнија сила пали њезин лијеви Мартин-Брод на Уни. Приносио су се смјјали млади Дрварчани, над су Шабае у Седмој офанзиви, бјесомучно дивљале кроз њихова села узалудно трагајући за Титом.

— Пали, Шабао, пали... нек је нама само Тито жив, опет ће све добро бити. На безброј мјеста гдје је требало упорно запети или мушкн погледати смрти у очи, видјели смо, поред осталих, и омладину Дрвара.

Видјели смо њиховог команданта Славна Родића како четрдесет прве, на завјанјаној петровачкој цести, дочекује прве швапске колоне и видјели смо омладинце које су му донијеле прве чарапе и прву торбицу са храном, од уста откинутом.

Чули смо како је, четрдесет друге, даљено од свог Дрвара, јуначки пао Народни херој Здравко Челар, како је несвршени учитељац Мирковић, носећи у ранцу заставу пролетерске чете, храбро погинуо јуришајући кроз три четиниче засједне на Мајевици, како је млади Руди из Дрвара у бурној ноћи последњи пут заљивао преко мутне Саве да друговима дозван чмаца.

А тога истог љета гледали смо прву дрварску омладинску радну бригаду како ударнички, на дохвату усташких митраљеза, живи плодна поља Санџике Долине. И гледали смо је, над на I омладинском конгресу прима прелазну заставичку као најбољу и најударнију омладину Југославије.

У Четвртој офанзиви, у зиму 1943, завјаним планинским стазима дрварске омладинке, раскрваљених рамена, носиле су наше рањенике и смрзавале се по беспућима Динаре, Шатора и Клековаче и — нису клоупале дузом. Постаје су још ударници. Те исте године, у јуришу на швапско упориште на Приоснима, поред многих рањених омладинки, пала је, смртно рањена, и Марија Бурсаћ, Народни херој, која је освојила три бункера и разоружала четри Шабае.

Зими 1944, дрварска омладинка опрала и чисти од снјега завјаним дрварску пругу и кроз заметени Грмеч и Клековачу, тамо куд није могао проћи ни

коњ ни накав други жив створ, преноси на својим плећима жито за војску.

А те исте зиме, кад је припреман аеродром за спуштање совјетске војне делегације, дрварска омладинка пет пута је рашчишћавала снјегом завјаним аеродром да би омогућила долазак својој родној браћи.

Приликом напада падобранаца на Врховни штаб у Дрвару, дрварска омладинка показала је колико воли своју војску и свог Врховног команданта. Читав Окружни одбор УСАОЈ-а, борећи се неколико сати против падобранаца, херојски гине усред града затрпаног швапским лешевима, а омладинка Мина Змијањац неустрашиво скаче према нашем тенку и с њега скида кебе које су Шабае биле набациле да тенкистима покрију отворе за осматрање.

Порушио је Шабао Дрвар, поपालно дрварска села, али тога истог љета, дрварска омладинка, са још више упорности, с пјесмом је жела њиве под Грмечом и за циглих 26 дана поимчала прено 20.000 дунума, 170 вагона жита у зрну.

Преклањена у сурвој школи рата, омладинка Дрвара увијек је давала и даје примјер како се бори и ради за слободу рођене груде.

Ситне Вести

9 и 10 децембра одржан је у Делницама слет омладине округа Горски Котар, Хрватског Приморја, Ријеке и омладине 45 Истарске дивизије. На слету је дошло 2.000 омладинаца, међу њима и делегати из Словеније. На слету је прилила омладинка округа Ријеке већар у знак признања за најбоље резултате такмичења.

У такмичењу од 1—18 децембра лековачка омладинка дала је 2.492 радна дана и сакупила 354.240 динара. Радна чета I кварта дала је 882 радна дана и сакупила 83.000 динара. Радна чета II кварта дала је 644 радна дана, а у ноћу је сакупило 129.820 динара. Радна чета III кварта дала је 540 радних дана, док је сакупљено 65.000 динара добровољних прилога. Омладинци IV кварта дали су 420 радних дана и сакупили 77.120 динара.

24 децембра одржана је конференција омладине среза крушевачког у сали Омладинског дома. Формирања је радна бригада која је досад дала 1.175 радних дана.

Ч А

(Одломци из дневника)

8 фебруар 1942 године. Пре два дана стигли смо у Фочу. Кроз овај лепо градић протичу крваве реке Дрина и Четиња. По њима плоче лешеве невиних Муслимана. Сунце се издиже иза брда и снег почиње да топи. Река у овом изласку сунца постаје још крвавија. Фоча је постала наш одмор. После тешког пута, напора, преко Игмана стигли смо овде. Обавио сам игољску болницу. Испуњена је јунацима I пролетерске који лече своје ноге промрале од јаке студије. Дивни се тим друговима и другарицама који невољично леже по својим креветима, певајући песме, а поред њих лекари са инструментима раде.

Игман — Трново — Миљевина — Брод на Дрини — Фоча. Пре неколико дана пригорски партизани отерали су непријатеља из ових гнезда. Непријатеља који је са својим кинџама копао очи овом народу. Те народе онемогућили су црноторски партизани и осујетили братоубицачку борбу коју су они хтели повести. Њихове вође Давидић, Серије, Михаиловић и остали замркли су са пакетица злата и осталим драгоценостима које су оцаљкали из ових крајева. Четињци, који су се осећали миље крива, сачекали су нас и пријавили се нашој непобедивој војсци; од њих су основани добровољачки батаљони који се боре против усташа.

— Сине мој, да вапа војска није отишла оно јутро све би нас покљали! — проговара једна стара Муслиманка — заклали су ножем преда мном сина ми и кћерку, — завршава суаном очима старица Таквих примера било је на стотине и стотине у овом малом граду и околини. Народни извори хтели су уништити Муслимане, али благодарени нашој војсци то није успело. Видео сам страдан приказ. Путујући за Фочу кроз Брод на Дрини, при прелазу моста лежало је лепо дете. Били су извањени из воде. Руке су биле изукрштане, држале су се за главу, тело су била надута од воде. Подицали су се убоди ножева, ударци чекића и друге страхоте које су извршене над њима. Очи су ми пуне суза, тешко ми је. Дрхтиш и док се у долина чула песма ја сам плакао. Усташа није платио, он није платио. Он негде са четницима пије, а једини народ постао је жотва. Дуго сам мислио на своју мајку, на све оне које сам оставио. Довио је и даље хучала, носећи дешеве невиних жртва.

Сваког дана у граду око народне кухиње која се стара за сирочад и за жене без мужева, виде се редови дехе која примају храну. За њих се брине наша народна власт. Доста је кућа празних и опустошених. Добра су разграбљена. Таква је случај и у околним селима. — Најире су дошле усташе и крвави православни народ, сада, ето, четници кољу Муслимане. Сваки наш борац залаже се да сједини народ у један јединствени фронт против окупатора. Недалеко одавде митраљезима, батњима и бомбама довикују наши борци народним изворима:

— Еј, спаване, нећете учинити то што сте замислили!
Данао је у граду мирно. Одржан је омладински митинг који је дао видљивих резултата за јединство омладине у борби.
5 март 1942.

Растемо све већи, све јачи. Формирана је Друга српска пролетерска бригада.

Пред железничком станицом, поред партизанске локомотиве проведени смо спечано овај дан. Сунце је обасјавало наша румена лица. Стајали смо постројени, ведра чела, очију управљених на првену заставу са петокраком звездом. Њу нам је носио у сусрет Фића, наш омиљени друг из бригаде. Вихори се заставио пред нама, док нам срца јаче куцају, јер смо свесни шта значи брести се под првеном заставом. Гледам другове борце. Некада су ови млади људи у творницама, за плуговима, сивали о томе када ће стати под заставу слободе да се боре за бољи живот свога народа. И сво данас после свечаног говора друга Фиће, заставу је примио наш командант. Завладала је још већа радост, док је командант давао обавезу у име своју нас и позивао нас да будемо спремни на још оштрију борбу која нам претстоји. Поздрав је најзаслужнији борац, металски радник из Богрова, да он носи заставу на челу нашег батаљона, из победе у победу.

Цео овај приказ посматрао је и наш омиљени врховни командант друг Тито. Сунце је залазило за камено-сиве, безимене висове, док се застала лепршала пред стројем нашег батаљона.

Партизанска локомотива, весело је хучала и далаа знак за полазак. Са песмом на устима борци су ишли на нове задатке мислећи у себи да се једино Црвена армија бори под оваквом заставом. Локомотива је кретаа, остао је народ, остала је Фоча. Идем даље, здраву Фочу, здраву нову пролеће слободу!

9 мај 1942.
Већ скоро ће мрак. Недалеко одавде штекну митраљези и пуцају топови, чују се детонације. То наши борци против Муслиманске хорде које су пошле да нападају нашу слободну територију.

Италијани, предвођени својим слугама, лева колона усташама, а десна четницима, наводно су тешког јада нашем напаћеном народу. Поред нас пролазе колоне улашених сељака којима се не иде од својих кућа, али ипак полазе са нама. С нама је пошло и доста младих и девојка из дме Фоче да и они допринесу што брже уништењу крвавог фашизма. Оставају куће, остављају своје миље, где ће четници и усташе да карају, да се голе и љубе и да врше злочине над њиховим најдражим. Њихове груди, као и наше, дохте од мржње према непријатељу.

Нови патриотизам живи и гори у срцу сваког нашег борца. даје војотреча и одушевљени за борбу, за наше куће, за наше њиве, за наше најмилије.

Милосав Бојић.

Објешени дјечак

Ледена стрва је градом,
вјетар задиља од бола —
никоше вјешала крадом
крај пута камена, гола.

Сиве су промакле сјене,
изгорјеше плутоном људи,
врсну објешене жене
и туга завије груди.

Тамо гдје гранају пути
дјечак је спустио главу,
у мрак са вјешала крути
краљу обоји траву.

Перчин лепрша вранн,
сјенка дјечка се њкше,
по ситном кршу, по страни
слова крвава пише:

— Мајко, поћох ти рано,
друже, сјети се мио,
срце бјеше мк пјано
— у бој и ја сам хтно! —

Вјешала — сјениет на њма.
О земљо, тони и трни:
крај дјечка, с њемачким псима,
маршјују изроди црни!

Нијеме горе су стале,
угасло звијезде пламне:
руке му сломиле мале
злочинци те ноћи тамно.

О доме топли и мкли,
твој камен прсно ли тада,
кад чујеш — омчу су савили
на грла дјетња, млада!

Побуно пламена, жива,
освето, плани у рову
да мрска кидано тива —
очи те дјечка зову!

МИРКО БАЊЕВИЋ

Читамо пјесму

Читамо пјесму о Титу. Ријечи у нама
гора.

Чуј, какав то вихор крај нас мину,
Ко да пројаха човјек срцем Зеленгоро
у помоћ другу, брату, сину.

Читамо пјесму. Снага у нама расте,
К'о моћно, к'о широко сиње море.
Шуште око нас ријечи, или то ласте
о младом прољећу зборе.

Читамо пјесму о Титу.
Је ли то пјесма м' пламен запаљеног
села
што надалеко свијетли и на освету зове,
је ли пјесма
или рука бијела
што пушну дрини
и пуцањ јој се ломн о брјегове.

Читамо пјесму о Титу. Шта нам то очи
видо,
каким то сјајем соба грану:
људи, гледајте, човјек иде,
срце нам нуди на длану.

СВETИСЛАВ МАНДИЋ

Без њих

Чуј, друже,
кад бунис и последња луча,
и кад нам гласом зазвоне као звона
од туча —
и кад пролом светла са сунчане стране
сагоре бране,
те видци блесну руменилом дана —

растанам тихм даћемо и њма.
Па кад нам се у душама разлије плма
упорне туге за несталима — као горућа
рана
поћи ћемо даље, са победном снагом,
оснажени њма — и њиховим трагом.

ЈЕЛЕНА МАТИЋ

Књижевни конкурс

За конкурс књижевних радова, који је расписао Централни одбор УСАОЈ-а, непрестано стижу радови од омладинца из свих крајева земље. Заступљене су све књижевне врсте. Нарочито има много песама, поред већег броја приповедака, новела и других прозних радова. Ту су и драме и мање сценски прикази. Врло мало има дечије књижевности и хумористичних радова. Кроз књижевни конкурс омогућава се сакупљање радова свих омладинаца који пишу, да би се што боље и потпуније показала културна настојања младих. Рок до када треба послати радове је 1 фебруар 1945 године. Узети се у обзир и они радови који до тога датума буду предани земљским одборима УСАОЈ.

Први совјетски филм у бојама нормалне дужине, снимљен по новој тробочној методи коју су разрадили Мосфилм и Научно-истраживачки кинотехникултат, јесте филм режисера И. Савченка, према комаду Л. Соловјева, «Иван Никулин — руски морнар».

За нови филм И. Савченка карактеристична је тежња ка природним бојама и нежности комбинација боја. Филм «Иван Никулин», упркос тога што у њему није свуда савладана техника боје ни сачувана њихова хармонија, показује да је стваралачки колектив И. Савченка прихватио велико и драгоцено искуство у раду на филму у боји.

Совјетске новине о нашим уметницима у новинама «Совјетска уметност» отштемлом је чланак, у коме се говори о стварању наших песника Владимира Назора, Радована Зоговића, Скендера Куленовића, Крпа Достовника-Кајуха и

о сликарима Ђорђа Андрејевића-Кунџ. Истакнуто је како наши књижевни и културни радници, развијајући националну уметност и културу, не заборављају да преводне и најбоље стране писце, а у првом реду писце Совјетског Савеза.

Нове књиге

У Тузли је штампана, технички лепо уређена, књига «Говори и чланци» маршала Тита, затим другова Кардеља, Биласа, С. Жујовића, Моше Пијаде, Митре Митровића, А. Ранковића, Иво Рибара и Рато Дугоњића. Књига је изишла у издању Обласног одбора Народно-ослободилачког фронта за Источну Босну.

У издању «Културно-умјетничког одјека Одјела информлација ЗАВНОХ-а» изишла је књига народних песама «Друже Тито, љубинице бијела», се вињетама које садрже моменте из народно-ослободилачке борбе. Кроз своју поезију народ је изнео све своје погледе, мисли, осећања и тежње. Дао је сву стварност која га је окружавала. Опевало је бол над покланима од усташа и четника, тугу над разореним огњишћима и силну веру у своју победу над завојевачима.

Часопис «Жена данас» штампала је брошуру «Совјетска жена у Отаубинском рату» од М. Кришковице. Ту је изнота совјетска жена, учесница херојске борбе која је прожеле све совјетске народе за слободу и независност домаћине. Совјетска жена је показала немишљени хероизам или као жена борац, или као жена радница, као мајка, жена, сестра, уопште, очеличана кроз страхоте рата, али не огрубела, већ пуна моралне снаге и душевне топлине. Совјетска жена сматра рад у творници, по болницама, у колхозу, борбу на фронту, као свети дуг према домовини. Даје се предано све за срећу свога народа, за победу над фашистима. «Совјетска земља васпитала је сталинско поколење жене и девојке, безгранично оданих домовини, које непоколебиво дочекују све новело и достојанствено подносе ратно тешкоће.»

У издању Новог поколења («Нолук») изишла је књига М. И. Калињина «О омладини». Ту су сабрали чланци, штампани у «Комсомолској правди» и говори омладини на скупштинама и састанима комсомолских организација и фабричких предузећа.

Совјетски омладинци поднели су огроман терет отаубинског рата, било као активни борци на бојном пољу, било као борци на фронту рада, и тиме стекли непроцењиве заслуге у борби за совјетску земљу и читав слободолубиви свет. Заслуга је совјетских руководилаца што су младим људима знали да улију толико љубави за своју отаубину и упуте их како да јој најбоље помогну. Михаило И. Калињин, претседник Савета народних комесара Совјетског Савеза, велики пријатељ омладине, један је од тих људи. Зато сваки наш омладинца треба да прочита књигу «О омладини», да прочита и чује речи које су совјетској и свој демократској омладини давале и дају снагу за борбу против фашистичког чеприватеља.

Библиотека «Ослобођење» издава је приповетку Скендера Куленовића «Срце вам у младосту носимо». Толико писана језиком народским, говори нам о осећањима народа у моменту избијања братске Црвене армије на нашу границу.

ЛИК СОВЈЕТСКОГ ОФИЦИРА У КЊИЖЕВНОСТИ

У децембру прошле године по московским књижевним часописима и новинама на скуповима књижевника и читаоца, почела је жива дискусија о томе, како приказују совјетски писци новог руског официра нараслог у атмосфери совјетског живота, онога који је одиграо тако сјајну улогу у рату совјетског народа против немачко-фашистичких завојевача за ослобођење своје земље, као и осталих поробљених земаља Европе. Потпуно је разумљиво да официр који се бори за ове високе идеале, који у биткама показује пример јунаштва, јединствен у историји, који је тако савршено овладао компликованим искуством вођења савременог рата под тешким условима, у данима када је целокупна војна снага Европе била управљена против тврђаве демократије и прогреса — Совјетског Савеза — да такав официр мора имати сасвим друге особине и карактерне црте него официр старе армије. Карактеристике совјетског официра јесте његова повезаност са народом и широина погледа на војну професију и живот уопште, пазиња према војнику и хуманост.

Совјетски писци, међу којима најважније место заузимају нове снаге које су се истакле у току овог рата, обраћају се пре свега лажињу на обичног «просечног» командира, тј. њих не интересује поједини херој-официр, већ нови тип официра, плод совјетског доба. Иако се у Совјетској литератури ратног времена посећивала пажња и тилу новог совјетског генерала (на пр. комад «Фронт» од украјинског драмског писца Александра Корнејчука), ипак је тај «средњи» командир са његовим начином мишљења и рада највише привлачила писце. Совјетска књижевност је и у годинама рата остала верна својој традицији: одражавати промене друштвеног живота у њиховим најзначајнијим појавима.

Дискусије поводом нових књижевних дела, која се издјашу у Совјетском Савезу, обично обухватају и читаоца. Те дискусије нису посвећене неким сензационалним књижевним догађајима, већ појавама најважнијим са друштвене тачке гледишта. Тако је било и за време последње московске дискусије о приказивању совјетског официра у уметничкој литератури 1944 године. Било је пре свега говора о долина у којима се црта тип обичног совјетског командира. Дискусија је заинтересовала широко читалачке масе и у којој су учествовали и совјетски официри.

Оба дела су посвећена великим војним догађајима: Стаљинграду и одбрани Москве у 1941 години. Али у овим књигама ти догађаји нису само хроника, нити само основ за приказивање главног хероја. Они су овде атмосфера која проинама цело дело. Херој удише ту атмосферу — она га и ствара херојем. Осећа се уска повезаност између хероја и његове околине. То је најпозитивнија страна приповетке «Дани и ноћи» од Константина Симонова и «Волоколамски друм» од А. Бека. Ми бисмо могли да наведемо серију приповедака «Приче о официру», објављених у листу «Црвена Звезда», где се приказују примери рада и искуства совјетских официра. Још би се могле споменути приповетке Василије Гросмана, Бориса Галина, Александра Крона, али пажњу јавности, која је учествовала у дискусији, привукле су нарочито две књиге. Дискусија је текла у пријатељској атмосфери, али је била одлучна, јер се она у многоме тичала и методе, начена приказивања лика новог хероја. Таквог рата, као што је Велики Отаубински рат

совјетског народа, још није било. Он не може да се приказује на стереотипне, помоћу старих ликова, а совјетски писци тек проналазе те нове начине и ликове. У том истраживачком раду пријатељски им помаже целокупна совјетска јавност. Ове дискусије је текла у знаку пријатељске сарадње између писца и читаоца.

Главни херој приповетке Симонове је капитан Сабуров. Он се јавља пред читаоце као командант који је стално на делу, који херојски ради у рату. Симонову је успело да прикаже официрски рад у рату као тежак, свакодневни посао који је сам по себи подвиг и који рађа подвиг. Симонова приказује совјетску официрску средину у Стаљинграду од команданта батаљона до команданта великих јединица, он даје могућност да се схвати сам систем вођења битне. Али ипак читаоци нису сасвим задовољни са Симоновим. Читалац би хтео да зна о совјетском официру не само у његовом војничком раду; он хоће да прокине у мисли Сабурова, у оно време кад он води битку, он хоће да зна какав је то човек, како је дошло до његовог стварања, шта он мисли о рату, о прошлости и будућности. Симонов пише: «Сабуров је био у потпуности човек своје генерације...» Дале се износе подаци о њему по којима се види, као што су приметили читаоци, да је то стереотипна биографија многих младих људи. Зато каже писац Николај Тихонов: «Ниједан официр, ниједан војник код нас није шаблона. Малограђанин, мушкар, трговац, студент, велеловедник, тог јединственог делења нише нема. Сваки наш човек уноси у битку своје карактерне особине, своју сопствену биографију, која се у многоме разликује од суседове. Официр се рађа од борца, официр води борце — совјетске људе у бој за отаубину, и он мора бити приказан као карактер. Сабуров је природан и занимљив, али њему недостаје оно што би се дало назвати филозофским силома хероја». Главни херој у књизи је бљећи од околине, иако се у потпуности са њом срстао. «Дани и ноћи» дају читав низ интере-

сантних потанкости фронтовског живота и миље-а у Стаљинграду, дају дах тога града. Ова «ласкива» страна књиге јача је од «активне». Један од писаца, који су учествовали у дискусији, генерал-лајтнант А. А. Игњатјев, уопштио је критику Симонове приповетке речима: «Херој Симонова су називани, али нису описани».

Приповетка Бека «Волоколамски друм», посвећена је једној од најважнијих епизода одбране Москве и климатско-предовању Црвене армије, зими 1941—42 године. Основана на фактима (у дискусији је учествовао и пуковник Баурман, који је послужило писцу као прототип хероја књиге) ова приповетка приказује дело чувене диназије генерала Панфилова. Њен главни херој — поручник Момиш-Ули, приказан је у многу јаснијој светлости као карактер, него књижевно традиционални Сабуров. Момиш-Ули — Казах по народности, не може се коновити, са својим, само њему припадајућим подробностима. Са природним особинама Казаха он сједињује црте совјетског човека, совјетског командира који у најтежем моменту борбе подиже морал дезорганизованог батаљона састављаног из регрута, враћа га у борбу и води на успешан јуриш. «Он има своје сопствене путеве ка схватању тачне победе», рекао је Тихонов у дискусији, «али у време док се Сабуров расплињује у догађајима Момиш-Ули се концентрише на самом себи, углавном на свом унутарњем свету. С једне стране, то је оно позитивно у приповеци што ју је учинило толико популарном међу читалачким масама Совјетског Савеза, с друге стране је због тога некако недовољно заједничко деловање масе војника међу којима је радио и којима је командовао Момиш-Ули. Позитивно је то што је Момиш-Ули приказан као мајстор битке, који се развија у току борбе, што је приказан као личност. С друге стране, као што запажа Тихонов, он се са својим властољубивим покретима у средсређеном у себи човека који жели да буде идеални командир, уздиже над војницима, не стоји поред њих, већ над њима, заклања све остале.

Симонову је свакако успело, да по каже команданте у његовом свакодневном раду и свакодневној активnoj вези се војном средином, која га окружује. Као недостатак овог лика читаоци и критичери пре свега су истакли, како је Сабуров недовољно конкретизован као личност, па није осветљен његов унутрашњи живот, процес доношења командирске одлуке. Беку је већ успело одразити командованье јединицом као радни процес, на потпуно конкретизованом примеру поручника Момиш-Улија. Само он, Момиш-Ули, може тако да командује, неки други можда би ишао другим путем, али истовремено су мисли и поступци Момиш-Улија значајни за совјетског официра уопште. Тако је Момиш-Ули са једне стране конкретан и јединствен, а са друге он је и тип совјетског официра. Само што је при томе са свим својим мислима и поступцима донекле одвојен од своје средине, што је заклања. О том недостатку дела рекао је за време дискусије официр Федотов: «Совјетска књижевност дужна је да прикаже на који је начин руски официр у отаубинском рату васпитао војничке масе». А то би значило не ограничити се на једнострано откривање процеса командовања, него приказати совјетског официра у пуном обиму његовог рада и живота, у пуној разноликости његових веза са војничком масом. Обе приповетке по мишљењу совјетских критичара и читалачке јавности дају елементе за стварање правог лика совјетског официра у отаубинском рату. Писац Бек већ ради сада на другом делу своје приповетке. Ова ће дискусија несумњиво бити за његов даљни рад од одлучујуће важности.

Велика дискусија ово приповедака Симонова и Бека јасно потврђује друштвени карактер и актуелност совјетске литературе ратних година. Ове приповетке су најозбиљнији покушаји продуктивног и свестраног приказивања хероја овог великог рата. Совјетска литература и совјетска јавност су прав, а може бити за сада и једини, који се интересују тим продубљеним и свестраним приказивањем.

Ј. Г.

МАЛИ ЛЕКСИКОН

Словенска солидарност

Данашња идеја словенске солидарности је потпуно друкчија, него што је била у прошлости. Наје то објашњавају старе руске царске политике, која је ишла само за тим да тежње које су постојале код словенских народа да заједнички бране своју независност, искористи у своје империјалне интересе. Царска Русија је гушила словенски народ Пољске, а такође и многи уставнички покрети код Јужних Словена нису наилазили на одлучну помоћ код царске владе. Идеја словенске солидарности била је претворена у оруђе реакције. С друге стране и у осталим појединим словенским земљама, нападни управљачи су заостављали и издвигали идеју солидарности словенских народа.

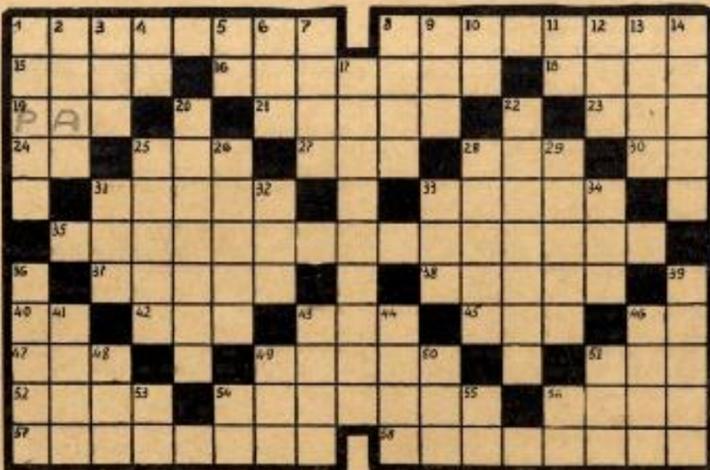
Данас су се, међутим, прилике промениле. Постоје сасвим други услови да се оствари она права идеја словенске солидарности, која је поникла у широким слојевима словенских народа у борби против туђинских завојевача. У првом реду данас имамо Совјетску Русију, рођену из Октобарске револуције, имамо Совјетски Савез, најмоћнији ослонац у борби за слободу и независност не само словенских већ и свих других народа.

Словенски народи ван Совјетског Савеза су били у току овог рата предавани од доучерашњих ненародних и противнародних управљача у руке немачком империјализму. Непродни управљачи су тиме издигли животне интересе и националну ствар „својих“ народа и Словенства. Међутим, словенски народи у борби против окупатора и његових домаћих слугу иковали су често међусобно братство и јединство, јер знају да само у солидарности свих словенских народа и држава, са чврстим наслоним на Совјетски Савез, могу да извојују и обезбеде своју независност и слободу. На том путу се врши разрачунавање са свима сметњама и лажима које се и немачки империјалисти и све оне домаће реакционарне класе које издају и сметају остварење идеје словенске солидарности.

Словенска солидарност све се више учвршћује и прекаљује у херојском ослободилачком рату, јер словенски народи не желе да буду опет у будућности плен и жртве немачког империјалистичког наоца. Она је кроз пот издржала сва искушења, јер је словенским народима постало јасно да се ту ради о најосновнијем питању њиховог опстанка и развика.

Словенска солидарност нема ничега освајачког према другим, несловенским народима, већ, напротив, жели сарадњу са свима онима који поштују праведну ствар слободу и независности и права на живот својих народа.

Укришћене речи

Водоравно:

1 место у СССР, 8 совјетски маршал, 15 река у Италији, 16 скине брњу, спасе се, 18 женско име, 19 облик глагола пасти, 21 врста музичког дела, 23 врста, 24 прилог, 25 кратица за „кралевске ваздухопловне снаге“, 27 мушко име, 28 исцеђена течност, 30 наг, 31 трпни придев од глагола бацати, 33 место у источној Србији, 35 наш познати научник, претседник АСНОС-а, 37 драги камен плаве боје, 38 свитање, 40 део коњске спреме, 42 потпуни, 43 упитна заменица, 45 мушко име, 46 Лудолфов број, 47 мушки глагол, 49 облик глагола упитати (апострофиран), 51 музички израз, 52 руско мушко име, 54 облик глагола превући, 56 река која протиче Паризом, 57 врста савезничког авиона, 58 седмште привремене мађарске владе.

Усправно:

1 средство за прање, 2 лед, 3 показна заменица, 4 вода (франц.) 5 узвик, 6 број, 7 става се на главу, 8 црногорска река, 9 инсекат, 10 упитна речца, 11део тела, 12 коњ, 13 место у Срему, 14 притисак, 17 врста говорног певања, 20 Тихи Океан, 22 наш њемачки писац „Зулумџара“, 25 војничка торба, 26 снап (италијански), 28 име

папе (по њему је добила име чувена капела у Риму), 29 место у јужном Банату, 31 опет, 32 јужно воће, 33 сираћеница за Позориште народног ослобођења, 34 римски цар, 36 Европејац обогаћен у Индији, 39 мушко име, 41 прилог, 43 врста дрвене плоче, 44 прилог, 46 врста малог коња, 48 часа, 49 часови, 50 у реду! важи! (енгл.) 51 француски град, 53 лична заменица у падежу, 54 два сутласника, 55 место у Србији, 56 повратна заменица. М. П.

Решење слововне испуњалице из 26 броја

Водоравно: 1 наро, 2 тама, 3 ни ни, 4 јаја
Усправно: 1—II Катанија, 3—IV Романија

РЕЗУЛТАТИ ШАХОВСКОГ ТУРНИРА У МОСКВИ

Завршен је турнир за првенство Москве у шаху. Победник је млади мајстор Василије Сислов, који је добио 12 поена од могућих 15. Овом победом Сислов је постао четврти пут шампион Москве. Друго место заузео је мајстор Рагозин, који је направно десет и по поена. За њим долазе велики мајстор Лилиентал са 9 поена, велики мајстор Бонаренски и мајстор Константинополски са 8 поена и Камисев са 7 поена.

СПОРТ

СУБОТИЦА — НОВИ САД 8:1

Прва утакмица у Суботици после ослобођења одиграна је између репрезентација Суботице и Новог Сада. На игралишту је, и поред хладноће, било око 1500 гледалаца. Победила је Суботица са резултатом 8:1.

СПОРТ У ХЕРЦЕГОВИНИ

У ослобођеном делу Херцеговине поново је отпочео да се развија спортски живот.

У Требињу је, на прослави годишњице XXIX ударне дивизије, одиграна фудбалска утакмица између спортског клуба „Грађански“ и momчади требињског гарнизона. Победила је милица гарнизона са резултатом 3:1. Реваниш утакмицу добио је опет исти тим. Резултат је 6:1.

ЛАКОАТЛЕТСКО ТАКМИЧЕЊЕ ОМЛАДИНЕ ШИБЕНСКОГ ОКРУГА

После Округне конференције омладине Шибенског округа, привршено је спортско такмичење у лакој атлетици у оквиру претконгресног такмичења. Биљежили неколико постигнутих резултата: скок у даљину 5,20 метара, скок у висину 1,50 м., бацање кугле 13 м., трчање на 100 метара 13,1 секунда, бацање бомбе 70 метара. Такмичење је повећало интересовање омладине за физичку културу.

У Далмацији ће ускоро бити отворен физикална курс за омладине и омладине.

На курсу ће се учити разне спортске дисциплине, затим историја физичке културе, такмичења, грађанских игралишта итд.

Са омладинског слета на Банији, коме је присуствовало оно 15.000 људи

СПОРТСКИ КЛУБОВИ У НАШИМ ВОЈНИМ ЈЕДИНИЦАМА

У многим јединицама наше НОВ почили су се оснивати спортски клубови. Тако је у 2 бригади VII ударне дивизије IV Корпуса основан спортски клуб „Искра“.

ЛАКОАТЛЕТСКО НАТЈЕПАЊЕ

Спремајући се за Први конгрес омладине Хрватске, омладинци III ударне бригаде VIII ударне дивизије одијали су лакоатлетско натјечање са омладином котара Плавши и Слави. Победила је III бригада постигнувши 21 бод, док је Плавши постигао 17, а Слави 13 бодова.

Омладинке у народним ношњама изводе различите фигуре (петокраку звезду и сл.) на великом омладинском слету на Банији (лето 1944 г.)

РЕФОРМА СПОРТСКОГ ЖИВОТА У БУГАРСКОЈ

Централни спортски савет у Бугарској упутио је влади Отчественог фронта предлог о организацији спортског живота Бугарске. Фашистичке владе гледале су на питања спорта и физичке културе не као на питања телесног и духовног васпитања оугарског народа, него само као на средство за увлачење народа, нарочито бугарске омладине, у своје воде. За ту сврху служиле су организације „оравник“, „Јунак“ итд. Влада Отчественог фронта дава је већ много доказа да жели да ликвидира са свим остацима фашизма у Бугарској, па се то ради и на пољу организације спорта, који треба да се постави на друге основе. Централни спортски савет предлаже да се оснује Дирекција за физичку културу, која би била у саставу Министарства народног здравља. Та дирекција треба да руководи читавим спортским животом Бугарске. У својој раду она треба да обухвати школе, фабрике и предузећа, војску и слободне организације, да се стави о развијању спорта на село, да окупља спортске научне раднике, спрема спортске кадрове и инаквизи сретства за што боље развијање физичке културе. Један од њених задатака је и постављање физичке културе на правилне и научне основе.

Мангупи се смеју, а поштени - греју...

Цртеж Иве Куванца

— Ја у дом сад ретко идем грејем се код своје куће —
— Што ми вреди све другарство када мени није вруће. —

— Пионирски командир, —
— одборник ће другу Ђири, —
— за дом дрва више нема, —
— нека га скупе пионир! —

Сутрадан у шуму пошлн предјачи у послу Ђири највише набратн дрва — то је дужност командира.

И док тако скупа с Ђириом ударнички сви залеше њих двојица номарњака за игру се шумом реше.

Велика је Ђири хрпа, па уморан брати преста, ал' над дош'о на чистину грање неки чудом неста.

Сутон паде — он уморан из шуме у тузи иде и посрће јер му очи пуне брнге пут не виде.

— Уместо да пример будеш, најбољи у твојој чети, — а ти једва једну грану успео си нам донети. —

Ђири свима: — Без расправе за полове сам ми знамо! — На то сви ће: — За казну ми грејати се ми не дамо! —

Око пећи чета учн. Какоћен сад је тешко бити. — Пустимо их, — вели Ђири, — неће више зла чинити! —